

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 7)

„Gazeta” este în fă-care di.
ABONAMENTUL ANUAL: Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate ofiiele
postale din țință și din a ară
și la dd colectorii.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOV:
a. administrație: piața mare
Nr. 22 etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
„nă asemplard 5 cr. v. a sên
16 bani.
A-Ată abonamentele ca- și
inserțiunile sunt a se plăti
tăintă.

Nr. 38 — Anul LIV.

Brașov, Duminecă 17 Februarie (1 Martie)

1891.

Brașov, 16 Februarie v.

Șoviniștii unguri se știu cu musca pe căciulă, au gând rău cu proiectul lor pentru Kișdedovuri și vedu, că ceea ce facu nu e lucru cuviincios și cu dreptate. Adunările de protestu românesci îi supără tare și-i neliniștesc, mai înteu pentru că ele apără o cauză dreptă și sfântă a poporului, apoi pentru că sunt o nouă dovadă, că tare și neînfrântă este conștiința națională a Românului.

De când au ajuns la putere adversarii neamului nostru și nopțe numai la aceea s'au gândit și numai pentru aceea au stăruit și au lucrat, ca să ne facă cu neputință nouă Românilor de a ave și noi reprezentanța noastră legală, care se potă apăra cu succes interesele și drepturile nemului nostru. Dieta ardelenescă au șters'o și au decretat contopirea Ardealului cu Țera ungerescă. Și după uniune ei susținură legea de alegere deosebită pentru Ardél, care e făurită anume în contra Românilor și în favoarea minorității maghiare. Pe toate tărîmurile vieței publice ei au prigonit pe Români numai ca să nu mai fiă nici cărî reprezentat, nici în comitat, nici în comună, nici la administrația, nici la justiția.

După ce astfel adversarii noștri, ajutați de împrejurări, au isbutit a ne scote pe noi Români cu desăvârșire din viața publică a statului, ei au ținut că suntem ca și morți și că a sosit momentul ca să împartă pielea noastră între ei.

Au socotit, că a sosit și timpul, să și împlinescă vechia dorință de a înființa pretutindenî kișdedovuri unguresci din banii

statului, ce se adună și din dăniile noastre, ca să potă maghiariza mai ușor mai cu semă pe Români și pe Slovaci. carî laolaltă sunt mai numeroși decât întregu poporul maghiar.

Ministrul de culte și de instrucțiune publică a pregătit proiectul de lege și s'a sfătuit cu reprezentanții tuturor confesiunilor, numai cu căpeteniile bisericesci române nu. Prin acestu proiectu li-se impun cele mai grele datorii și jertfe confesiunilor, dér domnul Csáky n'a aflat de cuviință a cere și părerea confesiunilor române asupra proiectului său, ca și când nici n'ar esista aceste confesiuni.

Csáky cu ai săi și cu dietă cu totu nici c'au mai voit să țină semă, că în statul acesta trăesce și unu popor românesc, când étă că de-odată, în mânia tuturor uneltirilor de două-deci și mai bine de ani, poporul românesc își ridică puternic glasul său în adunările de protestare, carî după cum se exprimă cu răutate o foiă din Pesta, „facu nesigură vieța publică” *dela Arad și până la Clușiu și dela Beiuș până la Brașov.*

Nimicu mai firesc, decât că adversarii noștri au rămas cu totu uimiți în fața acestei mișcări neașteptate, așa că multu timp nu s'au putut reculege. I-a surprins mai ales, când au vedut, că poporul nostru cu micu cu mare a luat parte la adunările noastre și că și preoțimea a fost pretutindenî câtu se potă de bine reprezentată.

Era invederat, că acesta mișcare trebuia să nimicescă toate câte le-au susținut până acuma guvernării noștri, față cu tronul și cu opiniunea publică, despre

Români, că ar fi bine tractați și mulțumiți cu sörtea lor și alte minciuni încornurate de aceste.

Vedându-se astfel deodată ajuns în cornu de capră șoviniștii unguri s'au gândit și s'au răsgândit cum să se porțe față cu mișcarea Românilor și ce se răspundă la protestele adunărilor românesci.

Ca să tacă și să se facă că nu vedu și nu audu nu mai mergea, căci se dusesse vestea pretutindenî despre adunările românesci

Astfelu s'au sfătuit câtu s'au sfătuit și în urmă, la spartul tăr-gului, le-a venit în minte, că în Bucuresci studenții universitari au înființat tocmai acuma o Ligă pentru apărarea culturii române de pretutindenea și că toate peccatele lor, adevă ale despoților mari și mici unguri, se potă sparge acum în capul acestei Lige.

Liga din Bucuresci, este de vină la toate. Ea a dat lozinca, ea a pus la cale toate și numai ei este a se mulțami, că Români „dela Arad și până la Clușiu și dela Beiuș până la Brașov” s'au redicat în picioare și au făcut să resune totu Ardélului și Țera ungerescă de protestele lor.

Puternică mai trebuie să fiă acesta Ligă decât a putut săvârși astfel de lucruri pe când încă nici n'a apărut bine din gâoțe!

Și foile guvernamentale jidano-maghiare din Pesta nici nu se sfiesc măcar de a susține, că Liga bucurescănă are acesta mare putere, că ea este care a dat instrucțiuni Românilor. Ele nici aceea nu o vedu în ce lumină tristă înfățișază starea de lucruri din acestu stat, când susțin asemeni gugumăni. Ba mai mult, acestor diariști unguri le este întru nimic

a declara înaintea lumii, că a parta parte a poporațiunii statului e lipsită de lealitate și de credință față cu statul, numai ca să și potă sprijini afirmarea de mai sus și să potă acoperi peccatele celor dela cârmă!

Și astfel de creaturi peccatoșe pretind a fi apărătorii intereselor statului, ai monarhiei și ai tronului!

Asemeni uneltiri și clevetiri neruşinate nu merită decât disprețul nostru. Șoviniștii răutăciși unguri nu și voru pută ajunge scopul cu ele, căci ași sunt prea deochiași. Curată și nepătată ca fața sörelui este lealitatea Românului și puternică și sfântă este dreptatea cauzei lui!

CRONICA POLITICĂ.

Multu venin au produs în inimile răutăcișe ale șoviniștilor unguri protestele Românilor în contra Kișdedovurilor. La început ei totu au tăcut și și-au înghițit mânia, prefăcându-se că desprețuesc multu mai tare adunările alegătorilor români, decât să mai vorbescă și să scrie despre ele. În cele din urmă însă furia a isbucit și șoviniștii unguri totu din toate părțile ca la comandă au dat năvală asupra noastră. Gazetele unguresci sunt pline de injurături la adresa Românilor, ba unele dintre ele au mers așa de departe cu răutatea lor diabolăscă, încât au început să ne bănuescă, dicend, că mișcarea Românilor noștri în contra Kișdedovurilor nu s'a pornit din îndemnul nostru propriu, ci din nu scim ce îndemnatu dela Bucuresci. Acestă bănuielă o ridică gazetele unguresci în contra noastră cu scopul vedit, ca să amăgescă lumea înfățișându pe Români ca pe nisce uneltitori în contra siguranței statului și învinovățindu-i, că aru lucra în contra

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Lacrimile inimei.

— XII cantece —

Cartea lacrimilor mele
Ce te 'mbiă s'o citești,
N'o deschide 'ngândurată,
Ci cu fruntea 'nseninată
De speranțele ceresci.

Ochi albaștri ca cicorea
Și de lacrimi linu isvoru,
Dacă voue vi-se pare
Durerós'a mea cântare,
Face-vē-ți unu riușor.

Și udați câmpia, unde
Cântecul s'a plăsmuitu,
Cu stropiri inviătore,
Sē 'nflorēscă mândra flóre
Ce în pieptu a vestețitu;

Sē rēsară veselie
Intr'unu sufletu sbuciumat;
Picurii de fericire
Să hrănesc'a mea gândire,
Ce puternic m-a legat.

Dați-mi, ochi albaștri, rađa
Unui dulce viitor;
Luminați cu 'nduioșare
Sufletul ce dragi vē are
Și vē portă în elu cu dor.

Cu adencul vostru însē
Ce ascunde-unu paradis
Nu cetiți cuprinși de jele
Cartea lacrimilor mele
Scrisă în taina unui vis.

II.

Pasere cu glas de aur
Cântă dulce și duios:
Ea cu cântecile sale
Umple-mi inima de jale
Și mă légănă frumos.

Ea cântându renasce raza
Ce aprinde-unu foc amar,
Focu, ce astăzi mă hrănesce,
Eră mâne mă topesce
In dureri fără hotar.

Dacă-i dulce-a lui vāpae,
Pentruce-i bogat în chin?
Chinurile-i decă-sū rele,
De ce mă 'ndrăgesc de ele
Și riqendū, de ce suspin?

Cântă pasere de aur
Pe o flóre ce-a crescut
In grădina rēșădită
Cu ființa ta smerită
Când înteu ne-amū cunoscut.

Și cântându ea își imoie,
Aripele în linu isvoru
De plăceri și de durere

Și de sfânta mângăere
Și de ropot mișcător.

Doi lucéfări linu coboră
Sē-lū vrăjescă în dulci ochiri,
Er din unde farmecate
Rēsarū blānde și curate
Cântecile de iubiri.

Focul lor aprinde'n mine
Rađa, care i-au născut;
Eu o sorbū cu gingășiă,
Ea mă arde și mă 'nviă
Cu unu chinu nepriceput.

O, lucéfări! spuneți, doră
Voi sunteți ursiții mei?
Rađa voastră aurită
Și zimbirea-vē smerită
Nu-sū cumva din ochii ei?

Mica pasere de aur
Atunci glasul și-a schimbat
Și c'o ciripire dulce
A sburat, ca să se culce
In frunșul farmecat.

Eu privind în zarea lunei
Îi șoptesc de-atunci mereu:
Vino pasere și-mi cântă
Și de dragoste-mi descântă
Căci mă ard de dorul tău!

III.

Unu suris din buze fripte

De-alu iubirii focu vrăjit
A făcutu ca să rēsară
O frumósă primăveră
Intr'unu sufletu chinuit.

IV.

Dragostea e o fecioră
Care picură mereu
Îngănări de mângăere
Peste rana cu durere
Ce-a crescut în pieptul tău.

Când te sécă suferința
Ea'ți întinde lacrimi dulci
Și te chiamă cu 'ntețire,
Ca 'n adēnca ei simțire
Dorurile să le culci.

O, de câte-or pe mine
Dragostea m'a legănat
Pe-o gondolă aurită
Peste marea liniștită
Ca pe unu falnicu împărat.

Fericitū cela ce simte
Focul dragostii ceresci
Cu vāpă indulcitor,
Cu zimbiri farmecătoare
Și cu glasuri ingeresci.

V.

Ce poveste minunată
Astă veră mi-ai șoptit
Când rupeai o viorică,

țerei acesteia mână în mână cu nisele în hipipii dușmanii din afară. Pe lângă toate svircolirile șovinistilor Unguri însă, mișcarea Românilor în contra Kișdedovurilor s'a continuată și în săptămâna aceasta cu totă insuflețirea. La 21 Febr. s'a ținut în Teaca conferența alegătorilor români din acel cerc, la care conferență a luat parte un public peste așteptare numeros, care cu totă puterea cuvântului protestă în contra Kișdedovurilor. — În 20 Februarie au protestat alegătorii români din comitatul Făgărașului într-o conferență, la care au luat parte 600 de alegători. — În 25 Februarie au protestat alegătorii români din comitatul Solnoc-Dobăca, întruniți la Deșu într-o conferență la care au luat parte ca la 2000 de alegători. Președintele adunării a fost d-lu avocat Gavriliță Mănuș; proiectul de rezoluție l'a prezentat d-lu avocat August Munteanu. — În 26 Febr. s'a ținut în Clușiu adunarea alegătorilor români din cercul Clușului și alu Gilăului, la care au luat parte peste 400 de alegători. Pe lângă toate fluerăturile și sburăturile cu petri ale sâmbătilor din acestu focularu alu culturii unguresci, alegătorii români cu totă insuflețirea și în modul cel mai demn au protestat în contra Kișdedovurilor. — Mai norocoși au fost șovinistii Unguri la Dicio-St.-Mărtin, căci aici poliția a oprită a se ține adunarea alegătorilor români din comitatul Târnavei mică, ce fusese convocată acolo pe ziua de 25 Februarie. Astfel cu poliția și cu puterea li-a succedat șovinistilor să înăbușescă vocea de protestare a Românilor.

Din raporturile amănunțite, ce le-am primit despre decursul adunărilor din Băsești și Alba-Iulia, mai amintim, că în Băsești s'a ținut adunarea alegătorilor români din cercul de alegere Sălagiu-Cehă, luând parte la ea ca la 900 de alegători de prin toate comunele, ce se țin de acestu cerc. Președintele adunării a fost d-lu Ioan Vasvari, preot în Băsești de sus, și notari d-nii: D. Suciu și Em. Branu. Proiectul de rezoluție l'a așternut d-lu Georgiu Popu din Băsești, care printr-o lungă și prea frumoasă vorbire arată istoricul nedreptăților poporului românesc și fazele politice prin care a trecut el mai ales dela introducerea constituționalismului unguresc încôce. — În Alba-Iulia s'a ținut la 19 Februarie adunarea alegătorilor români din cercurile Alba Iulia, Vințulu de Jos, Aiud, Ighiu și Uiora. Au luat parte

la adunare peste 500 de alegători. Președinte a fost d-lu canonicu din Blășiu, Dr. Ioan Rață; notari d-nii: avocați Rață și Munteanu. Infocate vorbiri au ținut d-nii avocați Rubin Pațiu din Alba Iulia și Lud. Ciato din Blășiu. Proiectul de rezoluție l'a prezentat d-lu Dr. V. Hossu, fiind susținut de d-lu canonic Ioan M. Moldovanu din Blășiu.

Tot în cauza Kișdedovurilor mai este convocată pe astăzi în Câmpeni adunarea alegătorilor români din cercul Trăscăului.

Acum nu mai este unghiu alu țerei, în care Români să nu fi arătat în dignaținea lor și să nu fi protestat în contra monstruosului fetă alu ministrului Csaky și alu nădrăvanilor săi soți, cari vrău să atenteze la viața națională a micilor noștri copii. Dacă pe lângă toate acestea monstruosul proiect pentru Kișdedovuri se va face lege, sta pânitorii Unguri să nu dică odată, că această lege s'a adus cu învoirea noastră și să nu uite, că amare sunt și amare au fost de când e lumea rōdele acestor legi, cari s'au făcut în potriva voinței popoarelor.

Ministrul de școle Albin Csaky ăra a dat o ordinație în scopul de a îngreuna și mai mult învățământul poporalu mai ales pentru noi, Români. Anume, prin noua sa ordinație ministrul oprește de a mai uni postulu de învățător cu postul de preot, astfel, că pe viitoru nu-i va mai fi iertată nici unei comune, ca în lipsa de învățător să se folosescă de preotul său, decât nu cumva prin întreprinerea autorităților superioare bisericesti se va pute câștiga în anumite cazuri excepționale îngăduința ministrului. Nu-i vorba, preotul trebuie să fie preot, și învățătorul — învățător; asta am știut-o noi și fără a ni-o mai spune ministrul Csaky. Dacă însă cu toate acestea, în anumite comune de ale noastre a trebuit din când în când să țină preotul și locul învățătorului, acesta s'a întâmplat numai de nevoie, căci unele comune pōte nu și-au putut căpeta învățător, ori pōte n'au avut cu ce să-l susțină. Ordinația amintită a ministrului Csaky nu ține seamă de necazurile noastre, ci are de scop de a face noue încurcături școlilor noastre poporale, ca să nu mai pōtă trăi. Bani și sprijin nu le dă, dăr preținde dela ele și ceea ce le este cu neputință.

În zilele de 2, 4 și 7 Martie st. n. se vor face în Bucovina alegerile de deputați pentru senatul imperialu. Din

incidentul acesta, societatea politică română „Concordia“ din Cernăuți a început să se desvōlte în interesul cauzelor românesce ale poporului nostru din Bucovina o activitate vrednică de totă lauda. Ea a adresat cātră alegătorii români bucovineni un cālduros apel, prin care îi provōcă să-și dea toate silințele pentru a alege astfel de deputați, cari au tragere de inimă cātră poporul român și cari seiu apreția dorințele cuprinse în programul național alu Românilor bucovineni. Dorințele cuprinse în acestu program sunt următoarele:

1) Păstrarea individualității istorice și politice a țerei. 2) Desvōltarea culturală națională mai ales prin înmulțirea școlilor românesce și prin întrebuintarea limbii poporului în toate afacerile sale cu autoritățile administrative și judecătorești. 3) Asigurarea și cultivarea intereselor sante ale bisericii române ortodoxe. 4) Prosperarea economică a țerei mai ales prin încheierea convențiilor comerciale cu România. 5) Cultivarea bunei înțelegeri între locuitorii pământului și țerei.

Acesta este programul, pentru cari luptă frații noștri din Bucovina. Dumnezeu să le ajute, ca să și-l ducă în deplinire după dorința inimii lor!

În 24 Februarie când văduva împărătesă Friderică a voit să cerceteze școla de belle arte în Parisu (Ecole des beaux arts), cineva a luat jos cununa ce se afla pe statua pictorului Regnault (care a cădut la 1870 pe câmpul de război). Deputatul Deroulède, auzind despre acesta, numai decât s'a dus la ministru Freycinet, amenințându-l, că îl va interpela în cameră. Freycinet a chemat îndată pe ministrul de culte, care a răspuns, că cununa a fost îndepărtată de un funcționar inferior, dăr a declarat, că ărași se pōte pune înderēt. Deroulède s'a dus în cameră și acolo a înscenat o colecție pentru o nouă cunună, cu care apoi în mod demonstrativ a decorat statua lui Regnault. Francezii sunt foarte iritați din cauză, că împărătesa văduvă a fost și la Versailles, unde la 1871 s'a fost proclamată împărăția germană. Cassagnac a scris din incidentul acesta un articol forțe aspru, pe care l'a publicat sub titlul „Sacrilégium“. Diarele în mare parte au început să scrie cu mânia în contra împărătesei văduve a lui Friderică. În genere ele acuză atât pe împărătesă, cât și pe ambasadorul german, dicēndu, că au dovedit lipsă de tact, când au vizitat ruinele

dela Saint-Cloud (din vrăma bombardării Parisului) și castelul dela Versailles. Multu sânge rău a produs și departarea cununii de pe statua lui Reg ault. Diarele ceru acum, ca artiștii francezi să se retragă cuvântul și să nu ia parte la expoziția din Berlinu. Să pare, că mai mulți dintre pictorii cei mai însemnați s'au și hotărīt să nu ia parte la expoziția și deă voru mai face și alții asemenea acestora, atunci corporațiunea pictorilor francezi nu va fi de loc reprezentată la expoziția din Berlinu, deore ce se știe că Francezii s'au voru espune în mod imposant, s'au nu voru espune de loc.

Numărul diarelor franceze cari se exprimă în contra participării la expozițiunea internațională de arte în Berlinu crește pe zi ce zi. Alături s'a ținut o nouă întrunire a artiștilor, pentru a lua o hotărīt definitivă în această chestiune. Mai mulți deputați francezi, sub cuvânt că ambasadorul francez dela Berlinu, d-lu Morbette ar fi a el, care a mijlocit călătoria împărătesei văduve germane la Parisu, sunt hotărīt a cere dela ministrul de externe ca să rechieme pe ambasadorul său să-l strămute la un altu post. Diarul „Le Figaro“ dicē că scopul venirii la Parisu a împărătesei a fost de a vorbi cu mai multe persoane însemnate asupra raporturilor dintre Franța și Germania și a vedē, cari sunt greutățile ce împedecă o apropiere între aceste două state. Persone cu vață din Parisu stăruesc ca artiștii francezi, cari au fost batjorōși de Germani cu numele de „Artistes capitulards“ (artiști, cari au capitulat) să-și retragă cuvântul dat împărătesei și să nu espună nimic la expozițiunea din Berlinu. Pictorul Detuille, care s'a pronunțat cel dintău pentru participare se pare că este forțe sdruncinat în planul său, căci s'a exprimat cātră un raport alu unui diar, dicēndu: eu dimpreună cu colegii mei am voit să dovedim, că arta noastră este mai superioară; am voit să-i procurăm Francei o revanșă artistică, nu am fost însă înțeleși de de cātră toți. Mie imi pare rău de acesta, sunt însă multu mai patriot, decât să nu consider părerea maiorității conțetățenilor mei și să nu mă supun ei. Eu nu voi espune nimic la Berlinu și credu că toți colegii mei fără deosebire voru lua în seamă opiniunea publică... — Dacă într'adever artiștii francezi voru decide a nu lua parte la expozițiunea germană, atunci și călătoria împărătesei la Parisu va rămâne fără rezultatul

Er din crengi o turturică
Ne ngâna c'un guruitu.

Ascultam cu duiosia
Torsulu ei farmecatoru
Si cetiamu din a ta fata
Rađa, care da vietă
Sufletului arsū de doru.

Dulce isvoră din buze-ți
Riulū dulcelui tēu graiu,
Și din crengi miroșitoare
Te-ascultau priveghitoare,
Te-ascultau ingerii 'n raiu.

Imi pareă, că intrēga fire
Se topește 'n foculū tēu,
Er isvōrele din vale
Iși mânău undele sale
Mai mereu și mai mereu.

Fericiți eramū atuncia,
Dăr de-odat' a răsăritū
Din frumoșă viorică
O schintea mititică
Ce în inimă ni-a săritū.

Eu privindu-te cu dulce
Ți-amu șoptitū infioratū,
Că schintēua în mine creșce....
Tu mi ai dīsū, că te topește
Și trei lacrimi ai vērșatū.

VI.

Dragi isvōre de lumină,

De ce umezi vė găsescū?
N'aveți liniștea vieții,
N'aveți flōrea tinereții
În alū vostru câmpū cerescū?

De ce plângeți cu suspinuri
Și de ce vė turburați?
Jalea vōstră mă omōră,
Chinulū vostru mă dobōră,
Când vė știu, că lacrimați!

Nu mai plângeți, nu mai plângeți
Timpulū e să vė opriți
Dați-mi chinurile mie,
Le-oiu purta cu veselie
Când vė știu, că mă iubiți.

VII.

Spune-unū cântecū din vechime
Că iubirea a topitū
Dece ierni din țera 'n care
Nemilōse desperare
Totū și tōte a sleitū.

Și eu, când întēiași dată
Am simțitū în pieptulū meu
A iubirii primăvēră,
M'am aprinsū, ca și o pară
Și... de-atuncia ardū mereu.

VIII.

„Amorū“ cu săgeți în tolbă
S'a născutū din prințiorī
Cu nespūsă bogăția,

Cu nespūsă sărăciă;
Și-i bogatū și cerșitorū.

Elū cerșese de-apururea
Er la daniă-i sgārcitū;
E 'ndrāsnețū și e cumintē
Și te fură și te minte
Ca tēlharulū iscusitū.

Eu cu „Amorū“ nicī-odată
Prietiniā n'am legatū;
Er de simtū că mă topește
Foculū, care te iubescē
Nu-i alū lui, — tu mi-l'ai datū!

IX.

Dorme puiu de turturică
Susū pe crengi în cuibușorū;
Vēntulū serii îl sērută,
Mama lui privesce-lū, mută,
Și îl lēgănă cu dorū.

Cum ași vrē să fi tu puiulū!
Eră eu să fiu schimbātū
Într'unū vēntū cu aripī line
Ca să sborū până la tine
Și să ți furū unū sărutatū!

Mama ta să ne privescă
Din alū cerului azurū;
Să zimbescă 'n fericire
Să ne legene 'n iubire
Și să-mi ierte, ce îți furū.

X.

Nōptea când privescū la stele
Ochii tēi îi întēlescū;
De privescū apele clare
Chipulū tēu, ce sēmēnū n'are
Apelele mi-lū desvālescū.

Diua când mă uitū spre sōre
La apusū, ori răsăritū,
Vēdū ființa ta curată
Ca o rađa minunată
Cum zimbescē strălucitū.

Sficiōsă când rēsare
Luna din vāpăi ceresci,
Tu pe raza ei ușoră
Ca o tainică fecioră
Te coborī din lumī ceresci.

Tōtă clipa e din tine
Și din tōte tu-mi rēsai,
Inimă neprihānită
Cu iubire nesfūrșită
Și cu dulci zimbiri din raiu.

XI.

O, tu ai ce are cerulū,
Ierte-mi vorba Dumneđeu,
Cerulū are fericire,
Tu ai farmecū și iubire
În curatū sufletulū tēu.
Și de-ar vrē să-mi deie cerulū
Cei mai mândri din ai săi
Doi lucēfāri; — eu i-ași spune

dorită. Din punct de vedere politică călătoria ei era să nu a putut avea nici un rezultat, căci nu a convenit nici cu președintele republicii, nici cu ministrul de externe. Raporturile dintre Franța și Germania prin urmare, admitându, că în Germania nu s-a va nasea o mai mare ură vor rămâne aceleași. — Vedea de curând reșosatulni pe toră franceză Meissonier întrebata fiind de către diarul „Le Soir” dacă bătăliu ei ar fi cerșerată esposiția din Berlin, răspuse: „sufletul său a fost cu totul francez și la înălțimea geniului său. Nici odată el nu ar fi espusă vre-o operă de a sa la Berlin și de pe timpul războiului nici un german nu a mai călăto pragul casei sale.”

D'arele sosite astă sēră din Bucuresc ne spun, că ministeriul Manu a decis a'și da demisiunea. Se crede, că generalul Florescu va fi însărcinat cu formarea noului cabinet.

Protestă în contra Kșdedovurilor.

(Telegramă part. a „Gaz. Trans.”)

Câmpeni, 28 Februarie. Conferența alegătorilor români din cercul electoral Trăscău, comitatul Turda-Arieș, ținută adî în Câmpeni în număr imosant de alegători, inteligentă și popor, unanim și solemn protesteză în contra proiectului de lege pentru asilele de copii. Insuflețire sērbătoresc.

Sēlbătēciă Kulturegyletistă.

În urma ațtărilor foilor din Cluș, tinerimea maghiară dela universitatea de acolo a demostreat în mod sēlbatic în contra adunării de Joi a Românilor, dovedindu-și patriotismul și cultura prin aceea, că a aruncat cu petri asupra alegătorilor români și în noptea aceleiași zile, pe când Români erau întruniți la concert și talu, au spart ferestrele dela locuința advocatului Dr. Isac și a altor fruntași români. De nu întrevenea poliția se întâmplau esese și mai mari.

Dēr sē vedem, cum sciu sē și zugrăvescă înșiși șovinștii Kulturegyletisti icōna sēlbătēcilor lor. „Kolozsvar” descrie cele petrecute Joi la amēdî astfel:

„La 11 ore tinerimea universitară — vr'o sută de inși — au pornit în rēnduri, de cătră piēț spre Casină, în

completă ordine și liniște(?) Ajungēndu aici, au aflat că li-e oprită intrarea. La acēsta tinerimea a început să facă șgomot și între chiote, urlate și fluerături a pretinsu a li se concede sē între în adunarea „publică” Firesce că în urma acēsta poliștii au străjuit pōrta și mai tare. Șgomotul a durat necontentit, dēr fără a sē fi luat dimensiuni seriose. Sē auțian strigări de „Abszug” și de batjocură din partea tinerimii ca se afla într'o dispoșiā mai multă *glumētă* (?) decât mēniōsă, *salutāndu* ast felu cu strigări pe membrii adunării, cari în mare parte erau adinați dintre poporul de rēnd. La vestea demonstrațiunei, numai decăt s'a adunat mult țime mare pe Szén-Utoza (strada unde era adunarea). Poliția a stăruiț cu mare zel sē susțin ordinea, fiind acēsta unu luora cu atāt mai ușor, cu cātō demonstrații nu au avut intențiune sē pāsescă pe terenul unei demonstrații mai forțate. Astfel a fost de tot neașteptat și revoltătoare acea măsură luată de poliția, când din o stradă de aiături, au năvilit deodată poliștii o lēreț asupra publicului, care trecea pe *troarū* — tocmai într'unu moment, când pe stradă era cea mai mare liniște(?)

Atacul acesta nebunesc al poliției într'adevēr a ațtăț publicul, care de altum era destul de pacific(?) și care acuma s'a retras între șgomote puternice dinaintea potōvelor cailor. Noroc că nu s'a întâmplat nici o nenorocire... și și mai mare noroc, că demonstrațiunea, care se petrecea în liniște, nu a luat o formă mai serioasă sub influența acestei dispoșiuni esagerate a poliției... După acestea poliștii călăreți s'au postat dinaintea casei bombardate numai cu strigăte de „abzug”. Iritatiunea crescea totu mai tare și glōta s'a indesat în *attaque* în jurul călăreților. S'a vēdūt că vitejia de husar a poliștilor a fost o dispoșiune reu alēsă care ațtă și mēria numai agitația. Călăreții însă abia după intervenirea Contelui Lázár István, secretarul fișpanului, s'au retras dela postul lor în urma unei porunci. Într'o cātō a fost corect lucrul acesta se vede de acolo, că împreună cu ei s'a retras și o parte din public și demonstrațiunea îndată deveni mai blândă(?) Tinerimea însădar a forțat cererea sē i-se permită intrarea în adunare. Nici nu trebuie sē o spunem că poliția nu putea lua asupra ei urmările ce rezultau, deoă li-se permitea sē între. La 12 ore rēndurile tinerimii au început a se rări, pe cānd oei rēmași pe loc au așteptat sferșitul adunării.

La 1/2 oră d. a. s'a terminat adunarea și membrii adunării, în frunte cu advocatul Coroian și cu protopopul Roșescu, s'au imbulțit afară pe pōrta. Poliția numai decăt a format unu cordon (spalirū) — Și ce popor a fost acesta! Abia vr'o doi trei nădrăgari, ceilalți toți până la unu țerau (parasz) dela sate, pe cari pōte i au adunat de prin tērgu, și cari imbulțēndu-se urmau „conducătorilor”, printre cordonul tinerimii demonstraute. A fost o privesc de totu comică sē veđi acēsta glōtă de „Falstaff”, care mēne va figura în diarele romănesc, ca „inteligentă română din Cluș și jur”. Cu o putere adevēră elementară a ie bucurit risul între rēndurile demonstraților. Nici odată nu s'au vēdūt strigări de „abzug” mai viōse și voiōse ca și acelea, cu cari fu întimpinat și petrecut glōta din partea demonstraților etc...

După ce a gātāt cu descrierea demonstrațiunei, care, dice, de altmintrelea a fost *nevinovată și numai o „glumă”*, trece la descrierea adunării. Aici apoi întrebunțeză tte cuvintele de dispreț, pe cari numai în dicționarul limbei unguresc le poți afla, la adresa adunării romănesc și abia după-ce și a desărcat veninul din burduful fierii asupra Romănilor mai adauge „Kolozsvár” la sferșit că:

„Din ore care parte, din vecin, a șburat o pēstră în curte și s'a lovit de un arbore. Mai apoi tocmai când raportorul sferșit cu proiectul de resoluțiune și cānd încep sē vorbescă preotul din Giriș Ioan Blaga, a aruncat cineva unu vas de lută înăuntru. Vasul s'a lovit de capul unui Gregori Gligori, din Feleaș om de 30—40 de ani și i-a rānit capul. Rānitul a început sē sbiere puternic, și în urma acēsta sa iscat o confusiune generală.”

Telegramă part. a „Gaz. Trans.”

Cluș, 28 Februarie. Fanaticii demonstrații maghiari în decursul concertului romănesc de alaltăeri sēra au spart și *geamurile ferestrelor advocatului Dr. Ilea*, care propuse și motivă proiectul de resoluțiune în adunarea electorală din 26 Februarie. După primirea proiectului de resoluțiune, unu *demonstrant aruncă cu o pētră de-adreptul asupra capului lui Ilea.*

„Pester Lloyd” și adunările noastre.

„Pester Lloyd” dela 27 Februarie, într'unu artioul de fondă ia în apărare

faptele vitejșii ale tinerilor ungur kulturegyletisti din Cluș, sēvērșite în contra adunării Romănilor de acolo, dicēnd, că nu scie care din doi are mai puțină dreptate: Romāni șovinști, cari s'au adunat, ori „escedenți patriotici”, cari au bombardat cu petri adunarea?

„Pester Lloyd” nu pōte sē suse praxa acēsta, ba se pare chiar, că ar condamna-o, dēr gāsesce că tinerimea maghiară din Cluș e tinerime și că ea și a dovedit numai iubirea de patriă, deși în mod escesiv, pe cānd Romāni alunați au pēcătuit în contra credinței cătră stat.

Mai departe se miră, că Romāni au cutezat sē conchiame adunarea totu mai la Cluș, în centrul Kulturegyletului. Acēsta a fost o provo-are. Dice apoi, că adunării romănesc, făcēdu-se după ce s'a deșbatu în dietă proiectul pentru Kșdedovuri, acēsta dovedesce, că cauza mișcării nu este proiectul de lege, ci elu este numai pretextul. Intărădierea vine de acolo, că Liga culturală în România s'a iufințat numai de curēnd, și că ea a dat pră tardiu semnalul. Impută apoi Romānilor nealitate, acuzānd-i că ar primi instrucțiuni dinafară, și că facu statului ungur o mare nedreptate prin acēsta, deorece statul nu cere dela ei, decăt ca sē i învețe limba lui ș. o. a.

Esposiția romănescă de industriă de casă. La 14 Februarie n. c. s'a ținut în Deva a treia adunare generală a „Reuniuniunii femeilor române din comitatul Hunedōrei”, cu care ocaziune s'a constatāt între altele, că averea Reuniunii representă unu capital de peste 1000 fl. În urma înțelegerei ce a avut o comitetul Reuniunii cu zelosele noastre Romāne din Hațeg, membrele, ce s'au înfăștat la acēsta adunare, cu o insuflețire mai pe susu de ori-ce laudă au hotărīt, ca la vară, cu ocaziunea adunării generale a „Asociațiunii transilvane”, ce se va ține în Hațeg, sē arangieze o *esposițiune de industriă de casă*. Pentru cheltuelile esposiției adunarea a votat 100 fl., 60 fl. ca *premiu pentru țerancele romāne, cari se vor distinge cu cele mai frumoșe țesături, chindisături*, fi în materiă de lână, in, cânepă, sēu altu lucru, de mână. Bravele Romāne din Hațeg s'au și constituit deja într'unu comitet de esposiția și se vor lua măsurile de lipsă, ca membrele din întregu comitatul sē dea mână de ajutoru acestui comitet, pentru ca astfel esposiția, ce se va arangia, sē pōtă fi icōna fidelă a hărniciei femeii romāne.

Nu putem, decăt sē felicităm cu căldură pe zelosele inițiatore ale acestei idei mărețe, dorindu le cele mai frumoșe succese!

Mulțumesc cerule bune,
Dēr'am, eti, ochii ei!

XII.

Ochi mai vii decât lumina,
Dulci ca raiul și curăț,
Face-ve-ți priveghitōre,
Și bătēndu din aripiōre
La ferēstra mea șburăț.

Cānd pe ceru s'arată stēua
Azuritelor cārari
Voi în dulce armoniă
Sē-mi cāntați de veselii,
Sē-mi cāntați māndre cāntari.

Visurile mele atunci
S'orū ascunde 'ncetișorū
Sub a vōstre aripiōre,
Ca zefirū'n toi de flōre,
Și-orū dormi, dormi ușorū.

Cānd lucēfērul de diuă
S'o ivi și veți șbură,
Tainic visurile mele
S'orū preface în lacrimile
Și frumosu s'orū anina

De-ale vōstre gene māndre
Ochi adēncu fārmecatori;
Er cānd razele de sōre
Sēruta-le-orū zimbitorē
Vorū luci ca roua 'n flori.

Seghedin 1890.

Tralanu H. Popu.

„Flōre înflorită.”

Poveste.

A fost ce a fost.

A fost odată o fată cu sufletu voinic, care se bătea cu smei și cu bālauri, se imbrăca bărbătesc și se prindea frate de cruce cu hoși și cu tălhari. Dēr ca sē încep povestea de unde se începe, oiu dice, că fata acēsta a fost a unui morar și o chiama „Flōre înflorită.”

De crescutu a crescutu ca tōte fetele, într'o nopte, după cum adecă e vorba între omeni, că fetele cresc ca ciupercile după plōia de veră. Era totuș mare deosebire între creșterea ei și a celorlalte fete, căci rēmanēndu mică de maică-sa, tată-sēu a crescutu o și de fată și de fecior.

Cānd s'a apucat fata feciorit și te mai puteai arādu și după vorba ei, până peste pragul uși, tată-sēu s'a luat ore unde pe ospēt și s'a totu ospētāt trei sēptēmāni; ea a rēmasu acasă, sē vedă de bine, că bine era multu.

Trecură mai multe zile din vremea ce s'a dusu tată-sēu și fetei nui-s'a întâmplat nimica. Odată, cānd a fost a șēsea zi, la međ de nopte vinu doi-spre-dece smei s'o fure, că fata nu însădaru crescuse la mōră, era sdravēnă și frumosă.

Fata avea obiceiul acela, că peste

nopte închidea ușa pe dinăuntru, nu că dōră i-ar fi fost frică, ci că e bine ca fetele sē griješc de sine, ca sē nu aibă ce cărpi asupra lor gurile rele.

Dēcă vinu smei, batū la ușă sē le deschidă.

„N'am pe cine s'asteptu” — dicea ea, — „nu vē deschidă.”

Smeii, că nu s'orū lăsa ocară chiar la o fată, se sfătuesc cum sē pătrundă la ea, că scară nu și au aflatu nicăiri.

Ce a fi, cum ne omū sui? dice căpitanul smelōr.

„Sui-ne-omū așa”, răspuse ore-care, „o'mū apuca unu pe umērul celuilaltu.” Odată se apucă unu pe umērul celuilaltu și se bagă în casă.

Fata din casă bine a luat sēma, ce facu, și s'a pus cu paloșul la ferēstră și care cum s'a băgat, capul i-a luat, până a ajunsu la celu de pe urmă. Pe acesta l'a ajunsu cāntătorii și n'a avut putere sē se suie pe ferēstră, dēr nici n'a avut pe a cui umēru sē apuce și astfel a scāpatu.

Din acelu ciasu smēlū di bună și hodină n'a avut, că — vedeți — îi era rușine, că o fētă astă bajocură a putut pune pe ei. Rușinea ilu supēra și gândul de a se rēsbuna cu ori-ce preț ilu muncea fără sē încete. Ei bine, dēr de unde sē începă și cum sē

pună la cale unu lucru ca acesta? Că atāta pricepea și elu, că celu ce pe lângă grijă era sē se ardă odată, a doua oră va fi și mai cu grijă. Fata va fi cu ochii în patru unde numai l'a vedē și s'a feri, sē nu-i stee butucii în cale.

De astea gânduri frāmētatū, ajunse smēlū acasă și și-a povestitū pățania cătră maică sa.

Ce-a fi și cum o fi acuma, maică? Sāngele-sānge poftesce, dēr cum o vomū omori?

— „Așa, fētul meu, că ti-i face omū ca omeni și-i merge la tată-sēu, și-i întreba, că nu te-a primi ucenicū la mōră. Dēcă te-a primi, ti-i pune cu buna pe lângă fată, s'o scoți din minte. Asta nu-i lucru mare, că fetele-sū lude și lācomōse la feciori frumoși. Și după ce și peste asta-i fi trecutū, fi aduce-o în țera nōstră și-i vei mēsură cu ce mēsură îi vrea.”

Odată se și face smēlū omū și se duce la tata fetei.

„Noroc bunū sē dēe Dumneđu!”

— „Deeți Dumneđu sănătate!”

„Nu mī-oiu căpēta unu locu de ucenicū la mōră, că vrēu sē învēțu mōrăritul?”

— „Ba căpēta.”

Rēmāne la mōră și din ceea și din-

Fundațiune. D-lă *Mihailă Cirlea*, notar public r. în Abrudă, care mai anii trecuți înființase o fundațiune de 150 fl. în favorul Reuniunii femeilor române din Abrudă, din incidentul durerosului casă de mörte a neuitatei sale soții Zoe, a mai adăsu la această fundațiune 350 flor., astfel că fundațiunea reprezintă acuma un capital de 500 fl. și poartă numele: „Fundațiunea Zoe și Cornelia Cirlea.” — D-lă canonică diu Lugoșu, *Andrei Liviu*, a întemeiat o fundațiune de 3000 fl. pentru studenții universitari români din diecesa Lugoșului. Stipendii se va împărți însă numai după ce fundațiunea va crește la 5000 fl.

Dar pentru biserică. Locuitoarea *Anuca Roman*, de nascere din Sântiöna, ér acum locuitoare în Sana, a dăruit pe séma bisericei românești gr. c. din Sântiöna suma de 200 fl. v. a. cu scopul, ca interesele acestui capital să se folosească pentru fapte de binefacere. Pentru acestă dar frumos, d-lă preotă *Ioan Chereșu* și curatoarele primar *Laurențiu Pop*, în numele lor și ală poporului român din Sântiöna, exprimă pe această cale nobilei dăruitore cea mai sinceră mulțamită și recunoștință a lor.

Din Lăpusnică ni-se scrie, că la 20 Februarie s'a făcută acolo alegerea de primar, fiindă ales d-lă *Nicolae Obersterescu* cu 135 de voturi contra 24. Cu această d-lă Obersterescu a fost pentru a 4-a órá ales ca primar. Poporul român din Lăpusnică speră mult, că d-lă Obersterescu va continua cu puteri îndoite de a fi un sîrguincios sprijinitor al bisericei, al școlii și al tuturor cauzelor românești din aceea comună.

Școlă românească în Cana Galileii? De lângă Ciceul lui Rareșu (comit. S. Dobéca) ni-se scrie, cu data de 18 Febr. n., că pe acolo umblă din sat în sat doi ómeni îmbrăcați în haine călugărești și un feciorășu ca de 16 ani. Aceștia au adunat de pe la ómeni și adună încă și acum ajutóre în bani, după cum dău ei, pe séma unei mănăstiri în Cana Galileii, și pentru ridicarea unei școle românești acolo. Din pașaportele acestor străini, corespondentul nostru a aflat, că ei se țin de religiunea caldaică. Alte dreptăți ale lor erau scrise în limbile arabică și caldaică. Intre scrisorile lor era și o tipăritură românească, în care se dăce, că scopul colectelor este ridicarea unei școle românești în Cana Galileii. Tipăritura poartă semnatura Iosif, metropolită în Hebrea.

Orí cum ar fi dreptățile „cuvioșilor lor”, nouș ne pare fórté bănuitoră scopul, ce-l urmăresc, pentru că locuitorii români în Cana Galileii noi nu soim să fiă. În Alexandria și în Ierusalim scim că se află câte o mică coloniă de Români și chiar și în Cana Galileii, se póte să se afle prea puțin emigranți români, mai ales Ovrei romanizați din România; numărul acestor emigranți români însă nu putem crede să fiă așa de mare încât să fiă lipsă a se întemeia pentru ei școlă proprie. De aceea dăcem ómenilor noștri să fiă cu mare luare aminte în asemenea casuri.

Pentru școlarii săraci. D-lă *Georgiu Șandor*, mare proprietar în Murășu Cuișdiu, a dăruit școlarilor săraci dela școlă română confesională de acolo cărți, tablăte, creioane, pene, hărți, caiete și alte rechizite delipsă pentru școlă în preț de 42 fl. Pentru această nobilă binefacere, d-lă învățator *Georgiu Demian*, în numele său și al celorlă ajutorați, exprimă pe această cale marinosului dăruitore cea mai sinceră mulțamită.

Ajutorarea meseriașilor români. Sub-comitetul despărțământului al III-lea (Făgăraș) al „Asociațiunei transilvane”, în urma hotărârii luate în ședința sa dela 23 Decemvre v. tr. în scopul de a contribui la înmulțirea și icsuragiarea meseriașilor români de pe teritoriul acelu despărțământ, a împărțit următoarele ajutóre: Lui Vas. Severă Florea și Ioan Ciutea, învățeci de mésar în Făgăraș, câte 20 fl.; Nicolae Stramba Popa din Cuculata, cală de curelar; Ioan Dămboiu din Sebeșu, învățecul de croitor; Iacob Frăncu din Comăna sup., învățecul de pantofar câte 20 fl. Petru Dragoșu din Făgăraș, inv. de curelari; Spiridon Leța din Făgăraș, inv. de croitor; Nic. Rechieru din Copăcelu, inv. de croitor; Georgiu Inachie din Făgăraș, inv. de brutăria, — toți câte 10 fl. Ioan M. Stermiu din Vistea sup., inv. de pantofăria și Simion Maieru din Făgăraș, inv. de croitor, câte 5 fl. Suma tuturor ajutórelor, cari prin d-lă casar N. Cosgaria s'au și împărțit deja, face 150 fl. Tinerii ajutorați mulțumesc prin această atât on. sub-comitet, cât și tuturor d-lor, cari au contribuit la adunarea acestor bani, promițându, că se vor purta bine și se vor face vrednic de ajutórele, ce le-au primit.

Fecunditate. Femeia *Maria Constantină Eftin* din Feldiöra (comit. Brașovului) a născut la 10 Februarie 3 copii

de odată. Despre ea ni-se comunică, că este o femeie cam de 32 de ani, la prima nascere a avut un copil, la a 2-a nascere a avut doi copii gemeni, cari amândoi trăiesc, ér acum a născut de-odată un fecior și două fete, cari însă, fiindă fără de vreme, au murit toți trei. Mama a rămas deplină sănătoșă.

Corespondența „Gaz. Trans.”

Din comitatul Caragă-Severin, 18.1.

Se știe, că în Bănat comitele românești pe întrecute se șiesc, ca să-și înființeze corurile lor de plugari.

Comuna noastră Săcașu n'a avut până acuma norocirea de a se pute bucura de un asemenea cor. În timpul din urmă însă avă și poporul acestei comune norocirea de a căpăta un învățator brav, deși abia numai de două luni și jumătate de când s'a așezat în această comună, a fost în stare să înființeze în acestă scurtă timp un cor de plugari, care i servește spre mare onóre. Corul constă de 24 de membri, cari toți împreună au dat șilele acesteia un mică concertă, care a succés peste așteptare și a pus în mare admirațiune poporul. În Duminea lăsatului de carne, 8 Martie s. n. corul va arangia ală 2-lea concertă, împreună cu jocul la care prin această se invită a lua parte câtă mai mulți. Venitul e destinat pentru fondul corului plugarilor români.

Pentru sărbătorile Invierei Domnului se pregătesc acestă cor să cânte sf. liturgiă pentru prima-óra pe note.

Prin aceste nobile silințe ale sale, bravul nostru învățator și-a câștigat iubirea poporului și ar fi fórté de dorit ca exemplul lui să lă imiteză câtă mai mulți învățatori, căci nimic nu póte nobilita și veseli mai multă inima poporului nostru, decât cântările.

Secășu, 19 Febr. n. 1891.

Iosif Stupinianu,
parochiu.

Din Comitatul Torontalului, Febr. 1891.

În comuna noastră *Sărciu română* s'a înființat un cor de plugari, stătător din 48 de membri. Corul acesta, sub conducerea d-lui dirigent *Traian Tamășu* din Juppaniu, a făcut în timp de două luni un progres frumos, căci a învățat nu numai liturgia, ci și cântările funebre și diferite cântări naționale; ba a dat până acum și două concerte, prin cari a pus în uimire pe ascultători. S'au distins coriștii și prin reprezentarea potrivită a piesei teatrale „Nunta țărănească”.

Mare merită are la influințarea corului d-lă învățator din loc *Paul Jivoină*, deoarece d-sa a provădit pe d-lă dirigent cu cuartir, vipt și spălat în dar, ba și alte jertfe a făcut d-sa pentru școlă și pentru s. biserică. Așa pentru exemplul școlarilor li-a împărțit din banii săi peste 100 de cărți didactice, ér pentru s. biserică a dăruit 15 stihare lucrăte de mână soției sale, 2 măsae (fețe de masă), un ștergar frumos și 2 icöne aurite. Pentru aceste fapte de binefacere aducem mulțamită d-lui învățator Jivoină.

Pavel Milogă,
președintele corului.

Din comitatul Timișului, 1891.

În comuna Sănmihailu român, d-lă învățator de acolo *Sofroniu Racovițeanu* a înființat în timp de 3 luni un cor ală plugarilor, constător din 40 de membri. Acestă cor a căutat la Naserea Domnului s. liturgiă: poporul a rămas cu aceea ocașie fórté încântat. În 2 (14) Februarie c. acestă cor a arangiat și un concertă, a căruia bună reușită eu nu am destule cuvinte pentru a-o pute descrie.

Sala a fost înfrumșată cu cilimurile (covorele) cele mai frumoșe, lucrăte de mâinile femeilor noastre române, încât eu ca óșpe, credeam, că mă afl într'o prea frumoșă esposițiune. Femeile române din Sănmihailu român sunt vrednice de totă lauda pentru frumoșele lucrări, eșite din mâinile lor.

M'a pus în uimire disciplina și buna tactică a coriștilor și eugetam în mine Dómne multă póte face conducătorul unui popor sătos după învățatură!

Programa a fost următoarea: „Spiritul”, „Arcașul”, „Junimea Parisiană”, „Senin și furtună”, „S'o veđi mamă”, tóte cartete executate de corul vocal. Apoi „Vorbire despre superstițiune”, dialog între Stefan, prunc nepriceput, Ioan și Georgiu, prunci mai luminați. „Semn de dragoste dela sate” declamată de coristul Moisiu Topala.

Tóte punctele aceste din programă au fost executate minunat. Declamațiunile au fost fórté potrivite pentru poporul nostru și ni-au plăcut tóte de minune. D-lă conducător al corului, S. Racovițeanu, care a arangiat acestă concertă, e vrednic de totă lauda și eu dău să ne de Dumedeu câtă mai mulți învățatori asemenea d-sale.

Bobda, 9 (21) Februarie.

Ioan Vancea,
econom.

colo, cu inele de aur pe mână, se place cu feta. Morarului încă-i plăcea, că era harnic și sbura cu sacii cu grâu și cu făină ca altul cu mână gólă.

Când a fost dela o vreme înainte, la stăruințele mai mari și mai mari a slugii, dăce tata fetei: „eu te-am aflat, că ești om și scii trăi în lume, dér eu fm dau fata după tine, sluga mea”.

Smăulă a răsuflată una, cum i-ar fi picat de pe petri de móră de pe inimă. „Acasă acuma” socotesce — și abia aștepta, să se vedă trecut peste nuntă. În urmă aduce Dumedeu și ziua aceea și étă dracul, că i bătut în lege.

Bine-i. Trece ađ și vine mâne, trec câteva săptămâni și tinerii o dau cum nu se póte mai bine unul după altul. Smăulă înadins se purta blând, să nu jinuască, ce tănușea la inimă.

Când a fost într'o ăi, dăce: „auđ ce, muierea mea, m'ajunse dor de tată și de maică, haidam pe ospetă, să mai videm ce-și facă”.

„Bine dă tu, bărbate, haidem să vedă din ce neam ești și unde ședeți”, că nu știa, că-i de smău.

S'au luat și s'au dus pe o vale spurcată, pe un codru pustelnic până acasă la el. El avea unsprezece frați.

Când au sosită în țera lui, n'au

aflat pe nime acasă numai pe mă-sa; — mă-sa fiindă orbă.

„Étă, maică” — dăce „aicea-i pasărea, pășese de ea, până m'oiu aduce frații, să-mi ajute la jupuită, că asta lege i-am ruptă”.

Cum trece ferul cel ars prin carnea viă, așa au trecută cuvintele aceste prin inima Flórei înflorite și îndată i-a picat în minte, cine i dragul de bărbat, că nu póte fi altul, decât smăul, care a scăpată teafăr în noptea aceea.

Ea a dăstă atunci așa, Dómne, Dumedeul meu, dă să fiă pe gândul meu, să scap de mórtea, ce m'a jurat, că facă făgăduință tare și mai tare, să le ștergă și urmele de pe pământ!”

Maica smăului steta lângă ea și se ținea cu amândou mâinile încleștată în pupul ei, ce i l'a dat smăul în mână, s'o păzescă.

Flóra înflorită se totă trage, se totă trage cu baba până la măsă, că veduse acolo nisce fórfeci de tuns oile, și când a ajuns la ele, odată și-a și tăiat pupul la babă în mână și a lăsat-o acolo.

S'a luat apoi pe codru, să se ascundă, și a totă umblat până a dat de un fetan botos dinăuntru, și s'a tras în el.

Intr'aceea, bine doră nu s'a alipuit, vinu smei acasă și află pe baba cu pupul în mână.

„Unde-i pasărea... unde-i pasărea?...” Pasărea nu-i nicăiri... a sburat. Se'nfocă se'nfierbintă smei, ca nisce drac ciu-piți și se iau doi-spre-șe în două-spre-șe latur s'o afle și s'o omóre.

— Pustele se'ntindea nesfirșite înaintea lor și netede ca măsă, dér cine apucă pe puste, când e la îndemână codrul cu desigur lui și cu poticele lui tănușite. Se iau dară spre codru și-l apucă în 12 pasme cu paloșele în mână. Răsbescă până la jumătate, răsbescă mai bine și chiar bărbatul ei a dat de fetanul, în care era ea ascunsă.

Taie cu paloșul în bortă și-i taie degetul cel mic dela picior. Dér smăul așa era de orb de mână, că nu s'a mai uitat la paloș cumu'i, ci a trecut numa înainte.

Cătră s'era se întorcu acasă opărit, că n'o află nic decum și acasă se vorbescă unul cu altul: én haidem, să ne scótem paloșele, să le vedem cum is și óre n'am dată nic unul de ea! Iși scot paloșele și chiar paloșul bărbatului ei s'a aflat de sânge. Inapoi până la bortă. Cată și mai cată și-i află cuibul gol. Flóra înflorită după-ce

s'au dus smei și au simțit, că noptea a mai întunecată cărările, a ieșit din bortă și mână înainte până s'antălnit cu 12 ómeni cu 12 car de pei și s'a rugat s'o ascundă între negótele lor.

Hoi, ómeni buni și cu frica lui Dumedeu — dăce „lăsați mă, să mă ascundă între peile vóstre, că vine după mine cei 12 căni de smei să mă omóre.”

Ómenii, că nu o vor lăsa. Cum și-oră face ei nevoia de unde n'au? Unul, că i-să slabi cai, altul, că i-au tângit boii, unul se mântue cu o minciună, altul cu alta, până se află la mijloc de car un fecior și dăce: „dă hulă lor și-acu i are, hai ascunde-te sub peile mele, că scot furca de fer și i omor c'o lovitură pe toți doi-spre-șe”

Se ascunde su pei și nu dă bine feciorul a mănare, până-i și ajung smei.

„Ho! Stați! N'af văđută o muiere așa și așa?”

— „Nu.”

„Stați, că de nu, vă omorim!”

Stau ceia și smei cótă în cinoi car și n'o află. Dăce cotau în ală șeselea o aflau.

„Puteți merge” — dăce — „că de o aflam la voi, vă omoram pe toți, și pe voi și pe ea”.

Din comitatul Cojocnei, 1891.

Producțiunea și petrecerea populară ce a arătat-o tinerimea română din Cojocna la începutul acestui carnaval a reușit foarte bine. Sala școlii, deși e spațioasă, abia putea să încapă în ea mulțimea de popor, ce se adunase. Cântările și declamările tinerilor au înveselit foarte mult pe iubii lor părinți.

S'a jucat și „Călușerul“ și „Bătuta“ de către 10 tineri îmbrăcați în vesminte călușeresci.

Venitul brut al petrecerii a fost de 21 fl. 69 cr., substragându-se spesele de 5 fl. 30 cr., a rămas un venit curat de 16 fl. 39 cr. în favorul bibliotecii școlare.

Prea On. D-nu administratorul protopopesc din Clușiu, Tulin Roșescu, a avut bunătate a mijloci să cumpere vesmintele de călușeri dela Casina română din Clușiu pentru mica taxă de 3 fl., dărând niște bani d-sa nu i-a primit, ci în prețul lor ni-a procurat cărți pentru biblioteca școlară. Au suprasolvit st. d-ni P. Chereșteșu, teol. abs. 1 fl.; Dr. Roșca, secretar consistorial în Sibiu, 1 fl.; N. Ciurea, librar în Brașov, 1 fl.; N. Todoreanu, învățător în Ofenbaia, 1 fl.; S. Ciuca, preot în Apahida, 50 cr. Arendatorul din Juriu a dăruit pentru biblioteca școlii 3 cărți. Er. economă Veronica Dulău două briuri naționale.

Tuturor acestora, cum și cinstiților episcopii V. Bojan și V. Suciu. cari încă ne-au ajutat: de asemenea celor 5 tinere fete din poporul nostru, cari au provădit pe muzicanți cu mâncările de lipsă, le exprimăm pe această cale sincera noastră mulțumită.

Cojocna, 14 Febr. v.

G. Prigona, Al. Popu, D. Negru Radu, I. Rațu, V. Moldovanu. Al. R. du.

Din comitatul Solnocu-Dobea, Februarie 1891

În opidul Betleanu, ca mai în toți anii așa și de astă-dată s'a dat în sara de 8 Februarie s. n. o petrecere populară împreună cu reprezentațiune teatrală. S'a jucat „Rămășagul“ proverb cu cântece într'un act, de V. Alexandri. Persoanele au fost: D-ra Flora Diuganu (în rolul Smaranditei) d-na Terezia Morariu (în rolul Tinței) amândouă s'au prezentat pe bină în frumoase costume naționale, lucrate de mânele lor. D-ra Maria Morariu, ca guvernanta; d-nii Ilie Mircea, pantofaru (în rolul lui Tudoreanu, bărbatul Smaranditei); Ioan Șfageu (în rolul lui Nica Tolinescu) și Niculaș Ișanu (fecior în casă). Atâtă damele, cât și bărbații au desfătat

forțe multă publicul și au fost viu aplaudați.

Sala școlii române gr. cat., în care s'a ținut petrecerea, a fost frumos împodobită și provădită cu toate cele de lipsă. Publicul însă s'a prezentat în număr foarte frumos, dărând nu numai în măsura, în care s'a prezentat cu alte ocazii, din cauză că a fost împiedecat de o persoană al căreia nume nu-l mai descoperim acum, dărând care tare și-a greșit pașii, umblându-se sădăscă neînțelegeri între noi, cari toți suntem frați de același sânge și ca frați trebuie să trăim la oaltă. Avem nădejde dela Dumnezeu, că poporul român din Betleanu nu va suferi, ca cineva să samene neghină în sinul său, ci toți ca frații vom trăi în viitor, cum am trăit și până acum.

La amintita petrecere s'au cântat în cor, sub conducerea d-lui învățător Ioan Diuganu, și câteva poezii naționale din cele mai frumoase,

Venitul a fost cu totul: 41 fl. 90 cr.; spesele 15 fl. 70 cr. A rămas venit curat 26 fl. 20 cr., care sumă s'a folosit spre scopuri bisericești și școlare. Au suprasolvit d-nii: protopop Gr. Pușcariu 1 fl. 50 cr.; Nastasia Popu 1 fl. 50 cr.; H. Bela 20 cr.; H. Iános 30 cr.; G. Micu, notar, 50 cr.; Maria Motentan 20 cr. și B. Károly 50 cr., cărora prin această li-se aduce mulțumită. i-d.

Literatură.

Atragem atențiunea economilor noștri de vite asupra următoarei cărți, de mare folos pentru ei:

Veterinarul de casă pentru cai, vite cornute, oi, capre și rimători cu privire la istoria naturală, împărțirea în rase, descrierea raselor cunoscute, otărîrea bătrâneții, cunoșterea înșelăciunilor, prăsirea animalelor domestice, alegerea lor la prăsire, modul de nutrire și tractarea cu ele. Vindecarea celor mai principale morbiuri interne și externe cu medicină de casă, și adausă cu o mulțime de rețete din cele mai aprobate medicini dela cei mai renumiți veterinari. Otărîrea timpului de garanțare și regulile de poliție dietală prin țere lucrată pentru poporul român, de Basiliu Cornea, magistru de chirurgie, obstetrică și veterinară. Tipărită în Gherla la 1877.

Prețul unui exemplar din această carte, care se estinde pe 266 pag. formată mare 8°, a fost mai înainte 2 fl.; Acum însă, răposându autorul, cărțile nevândute au rămas în proprietatea

d-lui Pompeiu Făgărășianu, preot în Teure. (Tohát, p. u. Somkerék.) Dela d-sa se poate procura această carte cu prețu scăzut de 1 fl. 50 cr.

Au apărut: Carte de cetire pentru școlile primare române, pr-lu rată după mai mulți autori de Georgiu Zaharia, învățător. Partea I pentru anul al 3 de școlă. Cartea e recomandat de „Reuniunea învățătorilor români“ din districtul al X-lea Brașov, și conține mai multe ilustrațiuni intercalate în text. Tiparul tipogr. archidiecezane din Sibiu. Editura librăriei Eric Zeidner în Brașov 1891. Prețul unui exemplar legat 24 cr.

Memorii din timpul războiului pentru independență 1877—1878 de St. Georgescu. Tipogr. Carol Göbl, Bucuresci 16 Strada Dómei 16, 1891. Format 8° de 92 pag. prețul 1 leu.

Servițiu divin buddhaic în Paris.

Biblioteca Muzeului Guimet din Paris a fost arena unei sărbători rare în felul său. Sala cea rotundă și spațioasă, care și primesce lumina de sus prin o cupolă, fu străformată într'un templu al lui Buddha. Stelagiurile de cărți erau acoperite cu covore strălucite, er în fața intrării, pe partea opusă a salei, au așezat altarul în Buddha. d'asupra cărui se ridică un tabernacul pompos. Tot pe altar au mai așezat statua lui Amida, ființa cea mai înaltă a Buddhiștilor, care fu cuprinsă într'o aureolă frumoasă făcută din frunze de smochin. Se mai află și obiectele rituale de lipsă pentru servițiu dumnezeesc: cădelnița potirele de forma turnului, în cari se află urez fierț în apă, sare și pogace, séu turtă (coacă) și alte obiecte.

Dela altar în dreapta se afla statua lui Chen-Sin, întemeiatorul confesiunii buddhaiste așa numite sin si. Statua înfățișează pe acest stânt în poziție sguilită, cu capul pleșuv de tot, buzele mari, er pe frunte cu expresiunea unei cutetări profunde.

Dela altar în stânga se află două vase de flori, în cari au pus în lipsa lotus-ului, crini și flori de mimose. De ambele părți ale salei mai sunt așezate și discuri de metal. Unul e întărit de zid de asupra unui pedestaltă, acoperit cu un covor țesut cu fire îmbeșugate de aur și de argint. Discul acesta se numește după ritul buddhaic „zarugan“. Celalaltă disc, care se numește „cai“, e acățat în mijlocul unei rame cioplite în forma lotus-ului (o plantă). Un clopoțel mic,

dăr de o construcțiune adevărată japonă, mai întregese numărul obiectelor rituali. Sunetul argințiu al acestuia anunță începutul servițiului dumnezeesc.

Precis la 10 ore clopoțelul a sunat, ușa principală a bibliotecii străformate în templu buddhaic, se deschise numai decăt și toți membrii legațiunei japonese intrară înăuntru. Cu dênșii au mai intrat și câte-va notabilități din societatea înaltă parisană, în vâșta și mai multe dame.

După-ce publicul numeros și-a ocupat locul designat și după-ce au încetat șgomotul picioarelor și șușăitul vesmintelor de mătăsă, au intrat tot pe ușa principală cei doi preoți buddhaști. Ambii sunt preoți din Asia adevărați buddhaști, de statură mică, ținuta înțepită, culorea galbuiă ce bate în negru, și cu părul scurt. Ințet și în pași mărunți, într'câtă adevărată îngăduia reverență, pășiau înainte. În picioare aveau ghetă albe. Tote vesmintele erau de mătăsă cu ornamentele rituali buddhaice.

E de observat, că vesmintele sunt alcătuite din mai multe bucăți de diferite culori. Acesta se esplică prin imprejurarea, că preotul buddhaistă depune votă de vecnică sărăcie, și prin urmare înaintea ființei celei mai înalte nu se poate presenta, decăt în vesminte șdrențose, petecite din mai multe bucăți și deci vesmentul cusut din mai multe bucăți de diferite culori simbolizează șărăcia vecnică.

Ajunși la altar, își încheiară mâinile pentru rugăciune și salutară de nou or pe Buddha Amida. După aceea unul dintre dênșii lovesce de trei ori în apă după alta discul de metal ca să atragă atențiunea ființelor superioare, a lumii și a inferului (a lumii de jos). Mai apoi perândată cântă șantele himne și sub durată câtă cântă unul, celalaltă aduce jertă de fum lui Amida.

Sânta cântare la început și-se pare de tot monotona, dăr după-ce și-se dedă urechi la ea, numai decăt observi, că ștrăbătută de un anumit ritm cadentat, care se esecută cu grijă și care se pare a fi tomit în versuri scurte. Ritmul cântării imită șuspiniul profund, care cu încetul trece în bocire și se șfârșește în ștrigări dureroșe. Mai apoi ambii preoți cântă în duet și câtră șfârșit cântarea trece în antifoniă curată.

Sub durată cântării sună din când în când discul de metal, ca atențiunea publicului să fiă îndreptată ne-

Așa a scăpat Flóre înflorită de mânia smeilor, că se vede, s'a sciut ruga bine și Dumnezeu nu o-a lăsat ș móră de mórtea, ce i-au jurat o ei! S'au luat apoi drumarii și s'au dus până la un loc. Când au fost la un loc, ție Flóre înflorită câtră fecior: „lasă peile astea în grijea ortacilor ței, ș facă cu ele ce-oră vré, și hai tu cu mine.“

Feciorul cum se nu mergic? Fecior tiner și fată frumoșă!!

Silă mare,
Bine-mi pare;
Silă mică
Bine-mi pică.

Ar fi mers și la șpândurător, că din clipita ce o-a vădit, șufletul îi era crescut de ea, încătă nici nu vedea, nici n'aușia alta, decăt ochii ei și glăsul ei, vorba ceea:

Și orbu-să și tută și mută,
Rău, că n'am fost mai de multă.

Trei cruci și ajută Dóme! Mergu, mergu multă lume, împărăția, ca Dumnezeu se ne ția, până au ajuns acasă la tata ei.

„Etă tată“ — țise ea — „asta-i oare mi-a mântuit țilele și vieță, că de nu era el și de nu i da Dumnezeu gândul cel bun, astă țil nu eram în țere cei vii“. Și și-a spus ea pățaniile

ei, cum a umblat și prin câte a trecut, cum vi le-am spus și eu...

Tată-său numa a încreștat, decă le-a aușit și de cea mai mare părere de bine, că a scăpat, nu-i afla locul la fecior.

Se închie la mese încărcate, la beute și mănecate, la horite și jucate trei șeptemăni încheiate.

La trei șeptemăni îi vine fetei în minte făgăduința, ce a făcut, și se gată de drum. Școșe calu tată-său din poiată și pune șeua pe el; se îmbracă în haine bărbătesci cu paloș și pistole pe lângă sine; pușcă cu cremine în spate și drumu... până la bărbatul ei la smei acasă. Smeii chiar erau mergend, se jefuiesc pe cutare împărăț avut și se tălnesc cu ei în drum.

„Bună țina se dea Dumnezeu“.

— „Dee-ț Dumneșu șănătate, cine ești și unde mergi?“

Ce mă întrebați cine-să și unde mergu? Mergu se iau de unde pot, se omor, se fură și se aprind“.

Smeii caută unul câtră altul și se înțeleg, că asta ar fi bun între ei.

„Da ții frate către noi?“ întrebă căpitanul.

„Da, decă-ț fi harnic“.

S'a dat frate câtră ei și-a mersu

cu ei a fura și a omor și a aprinde. Furat'a, n'a furat, nu știu, dăr câtă a umblat cu ei, făgăduința ea nu și o-a uitat și aștepta numa, se i vină apă pe móră. Apa i-a venit și anume de-acolo, că când smei se luau ore unde, unul dintre ei totdeauna rămânea acasă se fierbă.

Când a fost ș fiă rëndul ei, a tăiat un bou și l'a pargălit cu un porc și până a nu veni ei acasă, și-a tocit un paloș.

Smeii aveau cea datină, că când se băga în casă, se băga tot unul câte unul.

Flóre înflorită se puse la ușă și la care cum s'a lăgat, capul i-a luat până i-a omorit pe toți doi-spre-dece.

„Acuma-i rëndul țeu, babă, și a luat căldarea cea cu zamă, care fierbea la foc și o a turnat în baba. Odată a și încreștit. Și a luat cheile apoi și a adunat tot binele câtă au avut ei, l'a pus pe care și a venit acasă unde o aștepta tată-său cu iubire și feciorul, cu care s'a și cununat, cu dragoste.

De n'au murit și astă țil trăiesc.

Cine-o sci mai lungă,
Mai lungă are ș-o spună.

Aușit și scris în Betia.

Kovary.

Poesii populare.

Prin pădure de nuiele
Mergu răgute tinerele,
Mergu răgute câte patru,
Mergu răgute la împărătu.

— Înălțate împărate!
Să ne citești nouă carte
Pe o frunță de porbal
Și se ne duci în Ardeal,
C'avem mândre tinerele,
De a nost dor, de a nostă jele
Ele nu portă mărgele;
De a nost dor, de a nostă bănată
Și cerceii i-au țipat.

Să șcie or și care
Ce plată cătana are:
Trei pițule pe cinc țile,
Na trășce mei omule.
Cinc pe vicș, cinc pe unsóre,
Cinc îi dau la șpălătoare,
Cinc îi dau pe așă neșă,
Cinc îi dau pe petea neșă.
Frunță verde de mărariu
Mai rămân cu cinc grițari,
Ca se 'mi cumpăr o șugară,
Să ies la șpățiră afară,
Macar n'am mănecut de-ășar.

Trimesu-mi-a mândra carte,

conținut asupra sfintei lucrări ce se să vâre-se. De-a doua ori se repetă acela-marea rituală: „Namu Amida Butu”, ceea ce înseamnă: Iubesc pe Dumnezeu-lu Amida.

Teotutia marelui cântec, care îl pre-dau aceluși în limba sanscrită, a uși în cea chin-ză, și japoneză; în traducere română e de cuprinsul următor:

Să nu faceți rău;
Deprindeți-vă totdeauna în fapte bune;
Curățiți-vă gândurile.

Aceste sunt învățăturile lui Buddha Ultimul cântec cu care se încheie serviciul dumnezeesc e de următorul cuprins:

Splendorea lui Buddha Amida umple
[lumea;
Rațele curățeniei, ale bucuriei și ale în-
[țelepciunii se revărsă;
Puterea iraculoasă a acestei ființe bine-
[cuvântă pe tota viețuitoare.

La cântecul acesta, cântat preotul răspunde cu cântecul următor:

Prefacă-se corpul vostru în pulbere, ca
[să cunoșți meritele milostivului Tathagata.
Până la sfârșirea puterii voștre, binecu-
[vântați meritele Domnului și ale archie-
[reului vostru.

Discurile de metal cu așchii de aur și servitiul dumnezeesc care ține toată o oră, s'a stăpânit

Din istoria creșterii animalelor.

V. Creșterea vitelor cornute.

1. Creșterea vitei în Europa este cea mai însemnată parte a agriculturii, pentru-că vita produce cele mai puternice animale tragace, ea folosește prin laptele și carnea sa, prin pelea, oșele, unghiile și părul ei. Sângere vitei servește la limpederea zaharului la spumegarea sărei și e cel mai bun gunoier, din secul de viață se face săpun și lumină, rinza vitelor (chagul) se întrebunțează la închegarea lăptelui mare (măruntale) se folosesc la facerea cârnaților, er gunoierul ei este cel mai întrebunțat gunoier.

2. Se deosebesc trei rase originale primitive: 1) vita primitivă, 2) vita cu fruntea lată și 3) vita cu cornele scurte. Vitele de astăzi se subîmpart în următoarele rase primitive: între cele dintâi se țin vitelii vinete (sure) din Europa ostică, vitele Terei de jos, soiul Germaniei de jos și posibil și rasele albe (bălane) franceze și engleze; între cele de alu doilea se țin: vita târoată (pestră) din țările alpine și din care s'a format rassa Europei centrale; între cele de alu treilea se țin vitelii negre din Alpi. Din aceste rase principale se dezvoltă o mulțime de soiuri și felurite jucării ale naturii, cari după împrejurările locale erăși se împart în rase de munte și rase de șes.

a) La rasele de munte se numără vitele acelea, cari sunt prășite și crescute prin ținuturile muntoase și numai acolo sunt acasă. De sine se înțelege, că felul creșterii influențează asupra vitei în decursul generațiilor; o influență deosebită are creșterea asupra înfățișării esteriore, asupra formei ei. Cel mai bun semn de deosebire al vitelor din locurile muntoase este scheletul. Fortarea (încordarea) la suirea munților cere o respirație puternică, plămânii se umflă tare cu aer și urmarea naturală e, că coșul popului, care ajută tare mult actului respirației, se umflă mai mult în largime și adâncime.

Pe timpul pășunării și la coborirea munților vite se proptesc (se sprijinesc) cu picioarele mai mult pe partea posterioară; unghiul părților posterioare se deshide, așa că picioarele posterioare par a fi țapene.

Sforțările (încordările) corporale și anume a părților posterioare pretind o dezvoltare puternică a mușchilor dela șolduri. Soiurile din locuri păduroase sunt pentru aceea aproape toate bine dezvoltate la șolduri, și vârful capului e larg, lung și mai cărnos, decât la caldale vite. Totă partea posterioară este ridicată în urma deschidurii unghiurilor din părțile posterioare. Din cauza depărțării picioarelor posterioare de cele anterioare, vertebrele colonei vertebrale aflate între ele se pot în părțile spinării și ale șoldurilor mai bine viri (cufunda), de aceea vitele în partea posterioară se pot mai bine sprijini ca în cea anterioară. Întraga colona vertebrală corespunde la două cumpene, a cărora punte stă în legătură una cu alta, și are două brațe, dintre cari una are între foile umărului punctul său de sprijin și de învire, er celalaltu la încheetura șoldurilor dela membrele posterioare, de aceea cufundându-se centrul colonei vertebrale se ridică părțile ei finale, adică partea anterioară și cea posterioară a colonei vertebrale, așa, că brațele contrare ale ambelor cumpeni stau în sus, cōda se continuă mai departe peste partea posterioară a colonei, er grumazul se ridică mai mult din partea spetei. Prin acesta este grumazul sprijinit la vitele din locurile muntoase; vitele pascu mai mult suind, adeseori gustăruind frunzișul pădurilor și stând cu partea anterioară mai sus. De aci vine, că la vitele din locurile muntoase pielea dela grumaz se întinde și apoi din încrețurarea piei se naște o bărbă la grumaz. Pielea cea grosă care se află la aceste vite, se explică ca o urmare a influenței celei aspre a climei din munți și a mersului îndelungat la pășunat prin munți. Scheletul

loru este mai puternic, mai dezvoltat din cauza mecanismului, care este neîntrerupt întrebunțat, și apoi și din cauză că prin locurile muntoase se află în nutrețul vitelor destul material pentru formarea oșelor, ba se află în măsură cu mult mai bogată, decât pe la șes. Cōrnele vitelor din locurile muntoase stau drept în sus și sunt îndreptate înainte; împrejurarea aceasta are o influență deosebită la pasceră feluritelor soiuri de nutrețuri. S'a adevărit, că vitele de pe șes, e. cele de Hollanda și cele Frisi e decât se țin prin grajduri timp mai îndelungat își pierd însușirea cōnelor din ce în ce mai mult, așa că vitele din a treia generație au cōrnele mai mult lătare și îndreptate înainte.

b) Rasele dela șes trăiesc în patria lor în o climă mai umedă și moderată și au nutreț din abundență, de aceea vitele acestea s'au dezvoltat mai mult în înălțime, au picioare înalte și lungi și întregul schelet este întins și largit de greutatea alimentelor din foie. Fiindcă vitele se nutresc mai cu semă pe șes, și fiindcă în țările acelea grajdurile de obicei nu sunt înalte, și au iesele jos aședate, vitele trebuiesc să se plece la mănecare cu partea anterioară; din cauză aceasta partea posterioară, a colonei vertebrale se înalță și totu așa se înalță părțile șoldurilor er partea de totu posterioară cu cōdă se plecă spre îndereptu. De aceea aflăm la șes vite adeseori cu „spinare de crap” (gebōsa) cu cap plecat și cu grumaz lung și fără crețe la el, și aproape fără bărbă. Și fiindcă și căpățina ia parte la această ținută forțată, de aceea ea este lungă și îngustă. Cōrnele sunt îndreptate spre îndereptu și sucite spre înainte, contrarul dela rasele de munte.

3. Istoria creșterii vitelor cornute nu arată așa progrese, după cum s'ar crede să fi la o ramură așa de însemnată a agriculturii. Mituri, cântece și alte documente vechi dovedesc din destul, că vita era în cinste în toate vremurile. Regii își numărau avuția după ciurdele de vite ce aveau; de arată se ara numai cu bol, adeseori îns și cu vaci; și numai domii arau cu cai.

Vita (taurul) obvine adeseori pe monete, embleme etc., cantonul Uri are ca emblema un cap de taur pe un câmp aurit, și conducătorul din Uri și Unterwalden se numea „taurul din Uri,” pentru că el își aduna soți la luptă prin un corn de bour; cu toate acestea a rămas neglijată creșterea vitelor până la sfârșitul secolului trecut.

Prin cultura măestră a nutrețuri-

loru, s'a îmbunătățit și vitele. La îmbunătățirea vitelor a mai contribuit introducerea nutreții prin grajduri, împerecherea și nobilitarea rasei cu soiuri engleze, întrebunțarea cea omnilaterală a produselor vitelor, înmulțirea populației, împărțirea averilor, împușinarea pășunilor și întrebunțarea gunoierului lor și acesta deja pe la începutul secolului acestuia. (Va urma.)

Din jurul vetrei.

Ghicuri, culese de G. T. Bulgărescu din Predeală.

Ghică, ghicitoria mea:

Cuibul Ciocărlanului
In mijlocul Bărăganului.

(Burlac)

Am un șerpe chior
Cântă cu un mosor.

(Brosca)

Ce nod cu gura se'nodă
Și cu gura nu se desnodă?

(Cununa)

Cercelușul dōmnei
In fundul cōldărei?

(Clopoc)

Am o vacă mare
Cu cornu'n spinare?

(Casa)

Am un oboraș
Ocolit de epuraș.

(Gura și dinții)

Pe valea lui Ivănuș
Vine mierla cu două guș.

(Deșeu)

Două late, lăturate
Și la capu încaligate.

(Fetele)

Ciută mohorită
Umblă șovăită.

(Frumu)

Ciocărlanul moțat
Strigă nōptea'n sat.

(Cumpena dela fântână)

Tartăcută brează
Totu câmpul nechează.

(Glonț)

Tinga albă titiană
Strigă nōptea prin poenă.

(Gasca)

Căciula mutului
Pe fundul pământului.

(Găleata)

Dai de piatră nu se strică
Dai de apă, se despică.

(Harta)

Ate crețe
Puse'n bețe.

(Fete)

Dac'a audu, că sū departe,
Pe noru cerului
Lângă țera Bemului.
Io-am trimesū carte pe stele
Că sū cătană, nu potū mere.
Și s'aude mândr'aude,
Și s'aude rău în țeră
C'a fi bălăia mare
Și pria erbă și prin dalbă
Și prin sângeră până 'n barbă;
Și prin grău și prin scōară
Și prin sângeră până 'n scōară,
Până 'n scara calului
Sângeră de-a Muscanului.

Frunză verde trei grănate
Strig'unū ginerarū din carte:
„Ești fecior din cetate
Și v' tocmit în rēndu frumos
S' plecăm pe drumu în jos
Pe sunetu dobelorū,
Pe scurtarea dīlelorū;
Pe sunetu trîmbiții
Pe scurtarea vieții.”
Cocoșu negru cântă 'ntăiu
Nēmțu ia doba din cuiu
Și o bate la parade
Totu voinicu s' se gate

In căputu, în căpenegū
Cum îi nēmțului mai dragū,
Trănescă-te căpenegū
Că te-oiu trāuti pest'unū fagū
Ș'oiu căta drumu de largū,
Și te-oiu trānti pest'unū ciungū
Ș'oiu căta drumu de lungū.

Vină mândră'n delū la cruce
S' veți nēmțulu cum mē duce:
Cu chica nepeptinată,
Cu năframa nespălată,
Cu gura nesărutată.
Intōrnă bade 'napoi
Chica peptiu-ți-oiu,
Năframa spăla-ți-oiu.
Intōrnă bade nu te duce,
Că te-oiu scālda 'n lapte dulce.
— De mai scālda 'n vinū și'n bere
Când îi poruncă oiū mere;
De mi scālda și'n viuarū
Mē ducū mândră și te lasū.
Eu mē ducū mândr'n cātane
Tu rēmăi și spală haine,
Spală mândră ce i spală,
Spală mândră năframa,
Și o spală 'n lăcremele
Și o uscă 'n dorū și jele

Și o pune într'o cetōre
Cu crucița cōtră sōre;
De 'i vedē, că se 'nalbesce
Mai trage mândră nădejde;
De 'i vedē, că se sōreșce
Nu trage mândră nădejde,
D' er de a fi vr'uno bue 'n țeră,
Oiu veni acasă eră;
Er de a fi vre-o rēutate
M'oiu lipi lâng'o cetate
Ș'oiu scrie la mai a carte.

Impērate impērate,
Nu mē 'nstrăina departe,
Că n'am cine s' mē cate:
Tata'i sub pajiste verde,
Maica'i slabă, nu mē pōte,
Frații nu mi'sū cu dreptate,
Surorile-sū mititele,
Nu sciu cărările mele.
Ține-mē măicută bine,
Până ce-sū acas' cu tine,
C'oiu pune mâna pe masă,
Și ți oiū face largū în casă;
Ș'oiu pune mâna pe cruce
Și ti-i uita cum m'oiu duce,
Ș'oiu trece 'n străină țeră
Inapoi s' nu viu eră

Vai unde'i stēgu pleoatū
De voinicū încunjuratū.
Tu maică mi-i aștepta
Totu cu cină caldă 'n masă
Și cu apă rece 'n vasă.
Dacă'i vedē, că nu viu
Samenă unū fir de grău;
De-i vedē, că inverdeșce
Mai trage cōte-o nădejde;
De-i vedē, că se 'negreșce
Nu trage nicī o nădejde.

De unde cātana plēcă
Rēmāne casa sēracoă
Și copii micī în vatră,
De s'orū deșcepta vre-odată
N'orū sci cine le-a fostă tată.
Cucule cu pene rarī
Mândru cāntī la pēourarī
Și'n casarmă la jāndarī;
Cucule cu pene verți
Și'n casarmă la honveți,
Cucule cu pene sure
Mândru cāntī vēră 'n pădure.

Zagra, în Ianuarie 1891.

Victorū Onișorū.

DOUĂ FABULE MONGOLE.

a) Brâsca și cele două găsece.

Doi găsece, cari tocmai aveau de gând, să meargă în pribegia lor de toamnă în spre sud, tură rugate cu duioșia de o brâsca, ca să o ia cu ele. Găsecele dis-ră, că numai atunci o voră lua cu ele, când se va găsi un modru cum să-o ducă. Atunci ară la brâsca un fir de ierbă, și duse cătră găsece ca să-are din ele să ia câte un capăt în gură, pe când ea se va acăța cu gura de mijlocul firului. În chipul acesta călătoriră toate trei cu mare spor, și omienii, cari le vedură de jos, se minunau în gura mare de istețimea lor și ar fi voită bucuros să știe, că ore, care dintre ele a fostă atât de cu minte să o fi născocit. Fălăsa brâsca își deschise gura și duse: „Eu am fostă!” Atunci însă își perđu sprjoul și cădă la pământ făcându-se sădrobă.

Morala: Nu lăsa ca trufia să te ademenescă a vorbi atunci, când ar fi trebuit să tac.

b) Brâsca țestă în fântână

O altă brâsca țestă, a căreia patriă era oceanul, ajunsă în pribegia ei în țera acăta și cădă din întâmplare în aceeași fântână. Brâsca țestă de aci, întrebă pe soța ei de unde vine?

„Din mare.”

Auțendă brâsca țestă din fântână, că e vorba de mare, înotă puțin în cerc prin apă și întrebă:

„Ore e apa din ocean așa de mare ca acăta?”

„Mai mare!” răspuse brâsca țestă de mare.

Brâsca țestă de fântână înotă apoi două din trei părți din jurul fântânei și întrebă erăși, că ore apa din ocean e atât de mare.

„Cu multă mai mare!” duse brâsca țestă de mare.

„Ei bine”, duse cealaltă, „e apa din ocean atât de mare ca fântâna acăta?”

„Mai mare” duse brâsca de mare.

„Decă acăta e adevărată”, duse cealaltă „apoi câtă demare e oceanul?”

Brâsca de mare răspuse: „Fiind-că tu n'ai vedută altă apă, decătu pe cea din fântâna ta, mîntea ta e forte țermurită întru câtă privește oceanul, apoi tu nu vei pute să dai de fundul lui, nici pe jumătate chiar decă ai sta ani întregi într'ensul, nici la marginea lui nu vei pute ajunge, și e decă peste puțină, ca să lă asemeni cu fântâna acăta.

Brâsca cealaltă răspuse: „E pe-te puțină ca să fi vre o apă mai mare ca fântâna acăta, tu vrei numai să'ți laudă locul născerei tale.”

Morala: Omeni cu puțină cultură, cari nu'și potă face ideă de orizontul spiritual al omienilor învęțați, și cu tôte acestea se laudă cu știința și cu mîntea lor, sēmăna cu brâsca țestă din fântână.

MULTE ȘI DE TOATE.

Geră în Zahara.

Gerul aspru de estimpă a atins într'un mod neobișnuit și deșertul inferbentat al Saharei. După cum se știe, dela orașul Tuggurt spre răsărit, o parte din Sahara a fostă supusă în luna lui Ianuarie unui îngheț de 5°C. sub 0. Apele stătătoare au fostă acoperite cu un velt de ghiță. gros de un centimetru. Pe la începutul lui Februarie au început ploile, prin ce temperatura aerului s'a mai ridicat dela 0 în sus.

Un câne de 32.500 lei.

S'a vedută cai de 500 mii lei, timbre postale de 2 mii fraoi, der ca un câne să coste suma rotundă de 32.500 lei, asta, credem, că până acum nu s'a mai audită.

Totuși cu acestă preț a fostă vëndută țilele aceste un câne din Saint-Bernard, anume „Sir-Belivere” de că-

tră un englez, Green unui american, Lears.

„Sir-Belivere” așa se numește cânele, are 80 cm. înălțime în umeri și cântărește 100 kilograme.

Schelete ilustre.

O intere-aută descoperire arheologică s'a făcută acum de curând la Blain, în Frata.

Derimându se vechea biserică a acestui oraș, lucrătorii au descoperit o criptă aședată în fața altarului și a cărei existență nimeni nu bănuia. În suterană s'au găsit vase sante de plumb și purtându pe dănele următoarele două cifre. 1586 și 1575.

Mulțumită acestor date, s'a putut stabili, că unul din vase conținea inima lui René II de Rohan mortă în 1586; un altă vas conținea măruntăle lui Henric Ide Rohan, mortă în 1575.

Fabulă americană.

„Nu voiesci să intri în salonul meu?” duse cu cea mai mare politeță paiangenul cătră muscă.— „De sigură”, răspuse musca cu mare plăcere, „der nu în salonul tău de — mănăcar.”

Răspuns pociț.

Un soldat trecendă pe stradă, se întelni c'un ofier, pe care însă din nebagare de sēmă nu lă salută. Ofierul se răsti la el cu cuvintele:

„Mei, nătărăule, nu știi tu care e datoria ta de soldat?”

Soldatul răspuse. „Datoria mea de soldat este următoarea: La cărciumă în colț sunt dator 1 fl. 50 cr., la brutar pe pâne 60 cr...”

Ofierul infuriat: „Marș la arestă, te voi învęta eu care este datoria ta de soldat! Marș!”

Sciri comerciale.

B-Pesta, 21 Februarie. În negoțul de produse n'a fostă nici o schimbare însemnată în săptămâna trecută. Mișcarea, aprăpe în toți artiellii, mediocră. Pentru manufacturi s'a început negoțul de primăveră. Numărări abundantă, interesele pentru efecte prima 3 3/4—3 7/8 %.

Cereale. Scirile din piețele esterne variéză. În New-York și în Germania au încheiată mai jos ca în săptămâna premergătoare, în Francia însă, în urma scirilor nefavorabile pentru sēmănaturi, tendența a fostă forte fermă, grăul a vëndă chiar un preț mai urcat ca în săptămâna trecută.

În B. Pesta prețul grăului a rămas acelaș. Sęcara de frunte a fostă bine căutată. orzul mai slab. Porumb a intrat puțin, der consumenții sunt provęduți cu marfă. Ovėsă, ofertă puțină, căutare bunioară.

Coloniale. În genere se pôte dice că săptămâna trecută negoțul de coloniale a fostă nul.

Păstioșe. Tendența acestora mai avantajioasă, cu deosebire fasolea a avut o căutare viuă. Notéză: fasolea albă mare 7.75, 8.25 fl.; linte 8, 10, 14 fl.; mazărea 10.50, 11.50, 14.50 fl.; hrışca 7.50, 8 fl.; sēmăntă de cânepă 11.50, 12.25 fl.

Victuale. Ous s'au oferit multe, de aceea prețurile au scădută. Lada s'a ieftinit cu 10 fl. față cu săptămâna premergătoare. S'au vëndut marfă țărănescă 37—38 la 1 fl., lada 35.50, 37 fl. pr. 1440 ouș. — Galițe atât tăiate cât și vii, au intrat puțin, de aceea au fostă bine plătite.

Nuc de Transilvania s'au vëndut cu 27—28 fl.

Unsărea de porc s'a vëndut cu 53, 3.50 fl. cu vas, cu 50.50, 51 fl. fără vas.

Lănur. În cele opt țile din armă s'au vëndut 600 m. metr. Fină, pentru postavă cu 150—155, fină de miel 130—132 fl.

Pei s'au vëndut cam 10,000 bucăți De Bosnia și Croația cu 110—125 fl. pr. 100 bucăți.

Pei lucrăte. Peste săptămână au venit mai mulți neguțători din provința. Fiindă aprăpe țergulă, negoțul promite a deveni viu.

Căendarul săptămânii.

Faură.		Sorele	
are 28 zile.		răsare la un	
1890	1891	1890	1891
17 Mart.	1 Martie	6 39	5. 47
18 Par. Leont	2 Simpliciu	6 38	5. 49
19 Apost. Archip.	3 Cunigunda	6 36	5. 50
20 Par. Leont	4 Casimir	6 34	5. 51
21 Cuv. T moteu	5 Friederic	6 32	5. 52
22 + Af. M. S. Eugenie	6 Victor	6 30	5. 53
23 Par. Policarp.	7 Grotfried	6 29	5. 54

Bursa de mărieri din Budapesta la 24 Febr. n 1891.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grău Bănățenesc	80	8.45	8.60
Grău dela Tisa	80	8.40	8.55
Grău de Pesta	80	8.45	8.60
Grău de Alba-regala	80	8.45	8.60
Grău de Bácska	80	8.45	8.60
Grău ung. de nord	80	8.30	8.45

Săminte vechi ori nouă	solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilg.	
			dela	până
Sęcără	nutreț	70—72	7.25	7.40
Orz	de vinars	60	6.70	7
Orz	de bere	62	7.10	7.60
Orz	de bere	64	7.80	8.75
Ovėsă		89	6.90	7.30
Cucuruz	bănăț.	75	6.15	6.20
Cucuruz	altă soi	73	6.10	6.15
Cucuruz				
Hrișcă			7.40	7.75

Produse div.	Soiul	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungar. francesă	40.	48.—
Oleu de rap.	roșiă rafinată dublu	33.50	34.—
Oleu de in		5.—	5.05
Uns. de porc	dela Pesta dela țera svântată afumată	53.—	53.50
Slănină		42.—	48.—
Său		50.—	51.—
Prune		34.50	35.—
Lictar	din Bosnia în buț din Serbia în sac slavon în sac bănățenesc din Ungaria unguresc sërbesc brută		
Nuc		27.	28.—
Gogoși	galbină strecurată de Rosenau brută	180.	182
Miere		17.25	17.50
Ceară		19.—	19.25
Spirt	Drojdițe de spirt		

Cursul losurilor private din 25 Febr.

	comp.	vinde
Basilica	7.0	7.5
Credit	183.75	184.75
Clary 40 fl. m. c.	56.—	57.—
Navig. pe Dunăre	1.5.—	1.26.—
Insbruck	23.75	24.25
Keglevich	34.—	37.—
Krakau	22.25	23.—
Laibach	21.50	22.50
Buda	57.75	58.75
Palfy	55.25	56.—
Crucea roșie austr.	18.6)	19.—
dto ung.	12.75	13.25
dto ital.	13.25	14.—
Rudolf	20.25	21.2
Salm	59.50	60.5
Salzburg	26.—	27.—
St. Genois	61.25	61.75
Stanislaw	26.—	17.—
Triestine 4 1/2 % 100 m. c.	—	149.—
dto 4 % 50	—	67.—
Waldstein	37.50	38.—
Windischgrätz	48.50	49.50
Sërbesc 3 %	27.—	29.—
dto de 10 franci	39.—	39.25
Banca h. ung. 4 %	111.50	111.50

Cursul la bursa de Viena

din 27 Februarie st. n. 1891.	
Renta de aur 4 %	105.10
Renta de hără 5 %	100.95

rentă română perpetuă 1875	5 1/2 %	103.—
rentă română amortisabilă	5 1/2 %	100 7/8
rentă română amortisabilă	4 1/2 %	87 1/2
rentă rom (rurale convertite)	6 1/2 %	102.—
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2 %	—
idem idem	4 1/2 %	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2 %	—
Imprumutul Oraș București	5 1/2 %	9 3/4
idem idem din 1884	5 1/2 %	—
idem idem din 1890	—	96 1/2
Impr. or B cu prime Loz. fr 20	—	—
Credit fonciar rural	7 1/2 %	102 5/8
idem idem	5 1/2 %	94 3/4
Credit Fonc. Urb. din București	7 1/2 %	102 1/2
idem idem	6 1/2 %	102.—
idem idem	5 1/2 %	95 3/4
Credit Fonc. Urban din Iași	5 1/2 %	81 1/4
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300 v. n.	10 fr	276.—
Banca Națion. ult. div. 82.15	5.00	1446.—
Dacia-România ult. div. 85 lei	200	346.—
Naționala de asig. ult. div. 82 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 13.12	500	—
Soc. Rom. de Constr ult. div. 5 l.	250	117
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 25	250	—
Soc. Rom. de Hărătie ult. 25	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hărătie ult. div.	—	—
Agio în Bursă	—	—
Rubla de hărătie	—	—
Banca Națion. a României	—	—
Scoupt.	5 1/2 %	—
Avansuri pe efecte	6 1/2 %	—
Avansuri pe Lingouri	5 1/2 %	—

Bursa din București din 25 Febr.

Valori	%	SR DMI
Rentă română perpetuă 1875	5 1/2 %	103.—
Rentă română amortisabilă	5 1/2 %	100 7/8
rentă română amortisabilă	4 1/2 %	87 1/2
rentă rom (rurale convertite)	6 1/2 %	102.—
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2 %	—
idem idem	4 1/2 %	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2 %	—
Imprumutul Oraș București	5 1/2 %	9 3/4
idem idem din 1884	5 1/2 %	—
idem idem din 1890	—	96 1/2
Impr. or B cu prime Loz. fr 20	—	—
Credit fonciar rural	7 1/2 %	102 5/8
idem idem	5 1/2 %	94 3/4
Credit Fonc. Urb. din București	7 1/2 %	102 1/2
idem idem	6 1/2 %	102.—
idem idem	5 1/2 %	95 3/4
Credit Fonc. Urban din Iași	5 1/2 %	81 1/4
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300 v. n.	10 fr	276.—
Banca Națion. ult. div. 82.15	5.00	1446.—
Dacia-România ult. div. 85 lei	200	346.—
Naționala de asig. ult. div. 82 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 13.12	500	—
Soc. Rom. de Constr ult. div. 5 l.	250	117
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 25	250	—
Soc. Rom. de Hărătie ult. 25	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hărătie ult. div.	—	—
Agio în Bursă	—	—
Rubla de hărătie	—	—
Banca Națion. a României	—	—
Scoupt.	5 1/2 %	—
Avansuri pe efecte	6 1/2 %	—
Avansuri pe Lingouri	5 1/2 %	—

28 Februarie a. c. 831

Banca românească 907 911

Banka românească 905

Banka românească 908 912

Banka românească 10 30 10 35

Banka românească 9.28 9.38

Banka românească 5.83 5.8

Banka românească 101.—

Banka românească 9.50

Banka românească 180.— 181.—

Banka românească 6.20 56.60

Un medicament de casă escelentă promovător al mistuirei, probat în contra tuturor suferințelor de stomach, se află în tôte farmaciile din Austro-Ungaria. Este Balsamul de viță (Lebensbalsam) al lui Dr. Rosa din farmacia lui B. Fragner în Praga 205-III.

Avis. Facem cunoscut cetitorilor noștri, că esemplare din numerii de Duminecă 5, 10 și 16 din acestă an nu mai avem. În viitor rugăm pe domni abonați să grăbescă cu trimiterea abonamentelor, pentru ca să putem ști mai de timpuriu câte esemplare avem să tipărim.

Administraținea.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil interinal: Gregoriu Maior.

Seiden-Grenadines, schwarz und farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 p. Met. (in 18 Qual.) — verjendet robenweife porto- und zollfrei das fabrik-Depôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Viena 1873. Medalia pentru merită. Budapesta 1885. Dipl. de onore. Esseg 1889. Dipl. de onore. N-Palanka 1887. Med. de anră. Dipl. de onore Londra 1878

Iosif Csik

c. și r. escl. priv.

Prima fabrică de Syrmier Portland-Cement și vară-hydraulică în BECSIN.

Biroul-Central și depositul: **Budapesta, V., Rudolfsquai 8**, recomandă onor. d-ni dădari și arhitecți, întreprindătorilor de construcțiuni, proprietarilor, comitetelor rurale și bisericesci, precum și onor. publici doritorii de a clădi, propriile sale fabricate în

Portland-Cement și vară hydraulică,

care se livrează totdeauna în calitate excelentă — Prețuri curente și informațiuni se trimit la cerere punctuală.

581,98—2

Paris 1876 med. de bronz. Kecskemét 1872 med. de argint. Neusatz 1875 med. de aur. Szeged 1878 med. p. merită. Triest 1883 med. de aur

Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUPERINTE DE STOMACH ȘI URMĂRILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru mântuirea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se vede ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire a cârcei de stomach, lipsa de apetit, rigăleii, congestiunilor, haemorrhoidelor etc. etc. În urma eficacității sale a devenit acest balsam acum unu sigur și dovedit medicament de casă populară.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, faceți pe fiecare atent, că fiecare sticlă cu Dr. Rosa's Lebens-Balsam, care singură numai de mine este preparată după receta originală, este învălă în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ în limba germană, boemă, ungară și franceză, și care sunt provădate cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legal.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se poate procura numai în Depositul principal al producătorului

B. Fragner,

Farmacia „zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

În Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tote farmaciile din Brașov, precum și toate farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungară au deposite din acest balsam de viață.

Tot de acolo se poate avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acosta se întrebunțază cu succes sigur la inflamațiunile stagnațiunea laptei și întărirea țitelor cu ocaziunea întăririi copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariții (ulcerațiunile la degete, la întărituri, umflături, tumorea glandulelor limfatic, lipome etc. — Tote inflamațiunile, umflături, întărituri se vindecă în timpul cel mai scurt, la casuri însă, unde s'a format deja puroiu absorbă buba și o vindecă în timpul cel mai scurt fără dureri.

In cutiôre à 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!

De orice alifa de casă universală de Praga se imităză foarte des, faceți pe fiecare atent, ca singură numai la mine se prepară după receta originală. Acosta este numai atunci veritabilă. decă cutiôrele din metal galbin, în care se pune, sunt înfășurate în hârtia roșie pe care s'a tăipărită în 9 limbi explicațiunea cum se se întrebunțeze împachetate și în cartone vinete — care sunt provădate cu marca fabricii de mai sus.

Balsam pentru auz.

(Gehör-Balsam)

Cel mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament pentru vindecarea auzului greu și spre redobândirea auzului pierdut. 1 Flacon 1 fl. 324,26—21

ANUNȚ.

DENTISTUL D^r. GUST

ține consultațiuni dela 9—12 și dela 2—5 ore

TÊRGULŪ PÔMELORŪ No. 93

Scôterea dinților cu și fără de narcosă.

Plombarea dinților cu Cement, argint și aur.

Dinți artificiali.

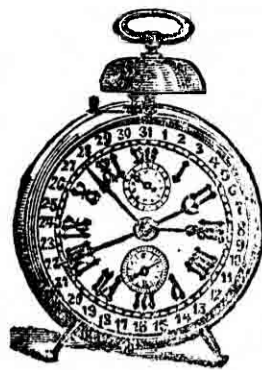
456

Forțe importante invențiune contra slăbiciunii (impotență.)

Pentru Bărbați!

Cu **Potentator** c. r. pat. se vindecă bărbați imediat și durabil, fără urmări, la casuri unde nimic nu a ajutat, chiar cei slăbiți de mulți ani, sau cei cari a pierdut puterea (o cură esternă, plăcută, neiritabilă, garantată de nesupărătoare) a se înrebuința 10 minute pe zi. Atestate dela cei mai distinși profesori, recomandați de către medici și mii de scrisori de mulțămire din partea celor ce s'au vindecă radical. recomandă fără interes întrebunțarea **Potentatorului** c. r. pat. Succesul durabil. Trimiterea cu poșta și pachetarea se face în modul cel mai discret. Conținutul și proveniența secretă. **Dr. CARL ALTMANN**, Viena. VII., Mariahilferstrasse No. 70. Broșure se trimite la cerere gratis și franco. 477,13—12

PREȚUL
fl. 2.95

CU CALINDARŪ
fl. 3.75

Ceasornic cu mecanism pentru deșteptat, Anker, noștea luminător, înalt de 18 centimetri, căsulia de metal nicelat.

EMIL MAYER FABRICA DE CEASORNICE Wien, I., Bauernmarkt 12.

Ceasornice cu Cucu, căsulia frumoasă sculptată, minutar de os, cu mecanism, care bate ceasurile fl. 8.

Lista cu prețurile fabricii pentru tot soiul de ceasornice de perete și de buzunar gratis. 520,10—5

ANUNCIU.

Pentru vândări și exploatațiuni de mine, de păduri, precum și în general de lem-nării (ferestrele) intervenză subsemnatul și se rogă a-lu onora cu comande.

ERVIN TOLNAI

Alba-Iulia (Gyulafehérvár)

484,10—10

ANUNCIU.

Voindă a da o dezvoltare mai mare fabricii mele de postav, caută un asociat care se aibă cunoștințe întinse asupra fabricării postavului și a flanelii.

Fabrica se află în marginea orașului Buzău, instalată pe un curs de apă cu o putere de 50 de cai. Fabrica posedă avantajele de scutire și încurajare încă pe 14 ani. Doritorii se vor adresa la domnul

IOAN M. GAROFLIDE

fabricant de postav, Buzău. 510,5—5

Nr. 1129—1891.

582,3—2

PUBLICAȚIUNE.

Constatându-se la un câine prins în Brașov în 24 a lunii curente, care a mușcat câni, medicalmint turbare, se dispune pe baza opinării comisiunii medicale în sensul §-lui 188 ordinațiunei de executare alt art. de lege VII din 1888, ca toți câinii aflați pe teritoriul orașenesc să se țină în decurs de 40 de zile legați sau provăduți cu botniță, carea împiedică mușcarea, să se poarte legați de fringhiă. Câinii umblători liberi pe stradă se vor prinde îndată de călău și se vor ucide. Contravențiunile acestei publicațiuni se pedepsesc, în sensul §. 103 alt art. de lege XL din 1879, cu o pedepsă până la 100 fl. v. a.

În sensul §-ului 102 alt art. de lege XL din 1879 se provăcă mai departe fiecare, ca asupra acelor câni sau animale de casă, cari dau semne de turbare, sau la cari se observă simptome din cari se poartă conchide turbarea, — să facă imediat arătare subscrisului căpitănat, pedepsindu se la casă contrar întrelăsarea acestei arătări conform legii.

Brașov, 25 Februarie 1891.

Căpitănatul orașenesc.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciureu.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni . . . . . 3 fl. —
Pe șese luni . . . . . 6 fl. —
Pe un an . . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni . . . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . . . 20 fr.
Pe un an . . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an . . . . . 2 fl. —
Pe șese luni . . . . . 1 fl. —
Pe trei luni . . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an . . . . . 8 franci.
Pe șese luni . . . . . 4 franci.
Pe trei luni . . . . . 2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a serie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“